

Vlaams
Parlement

vergadering **C120**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Innovatie en Wetenschapsbeleid

van 1 februari 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de Europese supercomputer 'EuroHPC' en de link met Vlaanderen – 821 (2017-2018)	3
VRAAG OM UITLEG van Peter Van Rompuy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het testtraject voor zelfrijdende auto's op de E313 – 763 (2017-2018)	6
VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het onderzoek naar alzheimer, de ziekte van Parkinson en dementieziekten – 783 (2017-2018)	8
VRAAG OM UITLEG van Manuela Van Werde aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het Decennium van Oceaanwetenschappen voor Duurzame Ontwikkeling – 905 (2017-2018)	13
VRAAG OM UITLEG van Güler Turan aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het behalen van de doelstellingen van Pact 2020 wat betreft het ondernemerschap bij de doelgroepen jongeren, vrouwen, senioren en allochtonen – 869 (2017-2018)	15
VRAAG OM UITLEG van Güler Turan aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de samenwerking tussen het Agentschap Innoveren en Ondernemen en Syntra Vlaanderen om ondernemersvorming toekomstgericht te maken – 919 (2017-2018)	19
VRAAG OM UITLEG van Daniëlle Vanwesenbeeck aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de financiering van scale-ups via een superfonds – 896 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Peter Van Rompuy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over een initiatief om durfkapitaal voor groeibedrijven te genereren – 898 (2017-2018)	22
VRAAG OM UITLEG van Daniëlle Vanwesenbeeck aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de kmo-portefeuille – 918 (2017-2018)	26
VRAAG OM UITLEG van An Christiaens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het actieplan voor de digitalisering van dienstencheques – 748 (2017-2018)	29
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de kansen op werk na beroepsopleidingen – 942 (2017-2018)	34

VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de Europese supercomputer 'EuroHPC' en de link met Vlaanderen – 821 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Lieve Maes

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Voorzitter, ik wil een vraag om uitleg stellen over de supercomputers die een tweetal weken geleden opnieuw in de media zijn verschenen. Supercomputers worden gebruikt voor high performance computing (HPC), een tak binnen computing gespecialiseerd in wetenschappelijke en engineeringtaken en -berekeningen die zo complex zijn dat een gewone computer ze niet kan uitvoeren. Supercomputers zijn dan ook van groot belang voor competitief onderzoek en innovatie, zeker nu we meer en meer naar een 'big data'-economie evolueren. Dat is heel de digitale revolutie die hiermee gepaard gaat.

Dergelijke supercomputers kunnen, bijvoorbeeld, worden ingezet om nieuwe geneesmiddelen te ontwikkelen. Er worden dan complexe laboratoriumsituaties in berekeningen omgezet. Die berekeningen kunnen zeer snel worden gemaakt. Ze worden ook ingezet om weersvoorspellingen preciezer te maken, om orkaantrajecten te voorspellen, om ons beter te beschermen tegen cyberaanvallen enzovoort. Bedrijven hebben supercomputers nodig om innovatieve producten te ontwikkelen of om de productietijd te verkorten.

In mei 2017 heeft de Europese Commissie haar plannen bevestigd om in HPC te investeren. Dit past in de 'digital single market'-strategie. De bedoeling is om samen met de lidstaten een pan-Europese infrastructuur uit te bouwen met een competitieve Europese HPC en met een 'big data'-ecosysteem. Het betreft een Europese inhaalbeweging ten aanzien van de mondiale concurrenten in de Verenigde Staten, China en Japan.

De Europese HPC moet een exascalecomputer worden die tegen 2023 snelheden van een triljoen berekeningen per seconde haalt. Dat is een miljard maal een miljard berekeningen. Zo moeten we al die nulletjes ook aan kindjes uitleggen. Eigenlijk kan ons brein dat niet vatten.

Reeds in maart 2017 hebben zeven lidstaten zich geëngageerd om samen te werken aan de Europese HPC, met name Frankrijk, Duitsland, Nederland, Luxemburg, Italië, Spanje en Portugal. In juni 2017 heeft België de engagementsverklaring ook ondertekend. Ondertussen hebben in totaal dertien lidstaten zich hierbij aangesloten.

In januari 2018 heeft de Europese Commissie een formeel voorstel gelanceerd om de Europese HPC te implementeren door middel van een Joint Undertaking. Dat bekend samenwerkingssysteem is een Europese publiek-private samenwerking. De Europese Commissie en de deelnemende lidstaten leggen samen 1 miljard euro op tafel. De investeringen door de Europese Unie passen in het Horizon 2020-programma. De Europese HPC Joint Undertaking zou operationeel zijn van 2019 tot het einde van 2026.

Op eigen bodem kennen we het Vlaams Supercomputer Centrum (VSC), want Vlaanderen is wel degelijk een voorloper geweest. Dit virtueel centrum voor academici en de industrie wordt beheerd door het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO), in samenwerking met de vijf Vlaamse universitaire instellingen.

Minister, met de steun van de Vlaamse overheid heeft het VSC aan de KU Leuven de infrastructuur van de HPC Tier-1 uitgebouwd. Dit is de opvolger van de Tier-1 Muk van de Universiteit Gent. Deze supercomputer heeft de naam BrENIAC

gekregen. In oktober 2017 hebben vertegenwoordigers van de KU Leuven BrENIAC in uw aanwezigheid plechtig gelanceerd. Deze lancering was tevens bedoeld als het startschot van een campagne om de mogelijkheden van de supercomputer meer bekendheid te geven in Vlaanderen, die de komende jaren zal lopen.

Minister, welke financiële implicaties heeft de Belgische toetreding tot het HPC-initiatief van de Europese Commissie?

Wat is het potentieel Vlaams en Belgisch aandeel in dit project? Ik denk dan aan onze knowhow, onze wetenschappers en onze kenniscentra. Hoe groot is onze betrokkenheid?

Zijn er gerelateerde Europese projecten waaraan Vlaanderen of België participeren of zullen participeren? Ik denk dan, bijvoorbeeld, aan het Partnership for Advanced Computing in Europe (PRACE)?

De Europese Commissie beoogt met de ontwikkeling van deze supercomputer een wijde range van wetenschappelijke, industriële en sociologische uitdagingen aan te pakken. Binnen welke van de zeven vooropgestelde domeinen zal dit op termijn de grootste meerwaarde voor Vlaanderen bieden? De supercomputer heeft een zeer uitgebreid scala aan toepassingsmogelijkheden. Welke mogelijkheden zouden voor ons de grootste meerwaarde bieden?

Volgens de Europese Commissie heeft HPC het potentieel nieuwe jobs te creëren. Ziet u enige impact op de Vlaamse arbeidsmarkt van de toekomst? We weten natuurlijk dat heel de digitalisering een enorme impact op onze arbeidsmarkt zal hebben. Het valt sowieso moeilijk te voorspellen wat de grootte hiervan precies zal zijn.

Welke community in Vlaanderen zal gebruik kunnen maken van de Europese supercomputer? Zullen naast onze kenniscentra ook onze bedrijven en onze softwareontwikkelaars op termijn toegang tot de high performance computing power krijgen?

Zult u dit initiatief, samen met de federale overheid en met de Belgische sherpa's van de Europese HPC, van nabij opvolgen?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Diependaele, zoals u zelf al hebt vermeld, heeft de Europese Commissie voorgesteld om 1.394.000.000 euro in supercomputers te investeren. Hiervan zou 486 miljoen euro uit Europese programma's en eenzelfde bedrag van deelnemende landen komen. Vervolgens zou nog 422 miljoen euro van de private partners moeten komen.

Met dat geld wil de Europese Commissie de weg banen naar een exaschaalcomputer. Ik vermeld hier uitdrukkelijk dat het de bedoeling is een weg te banen, want de aanschaf van een exaschaalcomputer maakt geen deel uit van het voorstel. Het voorstel van de Europese Commissie voorziet in de aanschaf en het onderhoud van twee preexaschaalcomputers. Dat zijn computers die 20 tot 50 procent van de rekenkracht van een exaschaalcomputer hebben. Daarnaast wil de Europese Commissie onderzoek en innovatie ondersteunen op het gebied van supercomputers, zodat de Europese exaschaalcomputer met Europese onderdelen kan worden gebouwd.

Ik wil de ambitie van de Europese Commissie wat duiden. U hebt zelf vermeld hoe we dit aan kindjes moeten uitleggen. Ik zal dat ook proberen. De rekenkracht van een CPU wordt in flops uitgedrukt. Daar komen dan voorvoegsels voor. Wat de opslag in bytes betreft, spreken we over megabytes, gigabytes of terabytes. De grootte is telkens het duizendvoud van het vorig begrip. Voor flops geldt hetzelfde.

De Vlaamse supercomputer BrENIAC heeft een topperformantie van meer dan 600 teraflops per seconde. Dat is 0,6 petaflops. Een exaschaalcomputer heeft

een rekenkracht van een exaflop per seconde, ofwel 1000 petaflops. Die van ons is 0,6 petaflops. Die andere is een exaflop of 1000 petaflops. De computer die we op termijn willen maken, is tweeduizendmaal sterker in rekenkracht dan degene die we in Vlaanderen hebben.

Het aandeel van België in dit initiatief is niet vooraf gedefinieerd en wordt ook niet van bovenaf opgelegd. De Commissie stelt voor om de inspraak in de gezamenlijke onderneming proportioneel te maken met de inbreng die wordt gedaan. In functie van het aandeel in de kost dat je neemt, krijg je inspraak. De inbreng kan in cash of in natura gebeuren. De Europese Commissie legt voor elke euro 1 euro op tafel. Daarom sprak ik daarstraks over twee keer 486 miljoen euro. Voor elke euro die een deelnemend land inbrengt, legt Europa een euro op tafel.

Het is in die fase dus nog niet mogelijk om het aandeel van Vlaanderen en België in die EuroHPC Joint Undertaking in te schatten. Er is in Vlaanderen wel een stuurgroep opgericht met daarin mijn kabinet, mijn administratie, de Vlaamse sherpa in de Europese HPC en het Vlaams Supercomputer Centrum (VSC). De stuurgroep zal het HPC-landschap in Vlaanderen met de bedrijven, de kennisinstellingen en de onderzoekers in kaart brengen, zodat we een inschatting kunnen maken van het Vlaams potentieel in die Joint Undertaking. De stuurgroep zal ook onderzoeken welke Vlaamse bijdrage dan gepast is. Het is goed dat we eerst kijken hoeveel we zelf nodig hebben van die pre-exacomputers om eventueel deel te nemen aan het verdere onderzoek, en dan pas vaststellen hoeveel onze inbreng zou kunnen zijn.

Het Vlaams Supercomputer Centrum maakt, via het Belgisch lidmaatschap, deel uit van het Partnership for Advanced Computing in Europe (PRACE). PRACE biedt toegang tot rekentijd op zeven supercomputers in vijf landen. Via een oproepsysteem krijgen enkel de beste projecten de gevraagde rekentijd. PRACE biedt ook opleidingen die door het Vlaams Supercomputer Centrum worden gepromoot. Daarnaast zijn verschillende Vlaamse instellingen lid van de Big Data Value Association (BDVA). We zijn dus een deel van PRACE, maar ook van de Big Data Value Association. Die associatie vormt samen met het European Technology Platform for High Performance Computing de private partnerzijde van de Joint Undertaking.

Het is uiteraard niet mogelijk te zeggen in welke takken Vlaanderen het meeste belang zal hebben. Wel weet ik dat we in steeds meer economische en wetenschappelijke gebieden grote rekenkracht nodig hebben. Simulaties op grote schaal, datamining van omvangrijke en complexe datasets, virtuele prototyping enzovoort, vereisen steeds meer rekenkracht.

Onze eigen kennisinstellingen zoals imec, VIB, VITO en Flanders Make krijgen, elk in hun domein, ook hoe langer hoe meer te maken met rekenkundige modellen die enorme rekenkracht vragen. Op korte termijn zal de bijkomende tewerkstelling wellicht hoofdzakelijk bij de onderzoeksinstituten en de universiteiten terug te vinden zijn, terwijl we voor de innovatieve hightechbedrijven veeleer een impact op langere termijn zien. In de huidige stand van het EU-initiatief is het echter niet mogelijk een duidelijke kwantificering van dat effect te maken.

Deelname aan de gezamenlijke onderneming garandeert voor elk deelnemend land toegang tot de aangekochte supercomputers pro rata van de inbreng van het betrokken land. Je zult niet alleen zeggenschap, maar ook rekenkracht kunnen krijgen in functie van je inbreng. Er is dus een direct verband tussen de bijdrage van een lidstaat en de ter beschikking gestelde toegangstijd tot de supercomputers. Verder zijn er nog geen details beschikbaar omdat we nog niet hebben bepaald met hoeveel we zouden participeren. Daarom moeten we eerst alles in kaart brengen.

Zoals ik daarnet al vermeldde, hebben we een Vlaamse stuurgroep opgericht. De leden van deze stuurgroep overleggen met de andere betrokken overheden binnen België om te kijken naar een gemeenschappelijk punt.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Minister, het is heel vriendelijk dat u zegt dat u het gaat uitleggen alsof u het uitlegt aan een klein kind. Dat ik het dan nog niet begrijp, komt goed binnen. Het is inderdaad onvatbaar hoe hard die ontwikkelingen allemaal gaan. Dat betekent ook dat we als overheid, als industrieel weefsel in Vlaanderen ons best moeten doen om aansluiting te blijven vinden bij die snelle ontwikkelingen. We hebben daar vanuit Vlaanderen in de voorbije tientallen jaren altijd al behoorlijk geïnvesteerd met het Vlaams Supercomputer Centrum. We hebben dus wel wat knowhow opgebouwd en kunnen dan ook meepraten met de grote jongens aan de Europese tafel.

Minister, het is dus heel interessant dat we dit blijven opvolgen. U hebt gezegd dat de stuurgroep is opgericht om te zorgen dat we onze bijdrage blijven leveren en ons voordeel halen uit dat Europees programma. U zei dat de toepassingen in de eerste plaats naar de universiteiten en kennisinstellingen zouden gaan. Dat is logisch en vanzelfsprekend. We hebben dat trouwens ook gezien bij de Vlaamse supercomputer, maar ook daar hebben we altijd aangegeven dat het uiteindelijk de bedoeling is dat ook de industrie in een volgende, aansluitende stap gebruik zou kunnen maken van die reken capaciteit, puur omwille van de vermarktbaarheid, van de kennis die daar wordt ontwikkeld.

Onze fractie pleit ervoor dat we vanuit Vlaanderen onze betrokkenheid aan dat Europees programma ten volle laten spelen. Door uw antwoord is dat voldoende bevestigd. Op die manier zitten we mee aan de knoppen van de verdere ontwikkeling van die supercomputer.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Peter Van Rompuy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het testtraject voor zelfrijdende auto's op de E313 – 763 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Lieve Maes

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Minister, u zult 3 miljoen euro investeren in een Belgisch testtraject voor zelfrijdende auto's. Dat traject komt er op de E313. Er komen sensoren en antennes op het traject waarop die auto's een beroep doen. Dat is al langer aangekondigd. Het is ook even in de media geweest.

Ik volg het thema van de zelfrijdende auto. Het plaatsen van infrastructuur in de weg of langs de weg is eigenlijk iets dat ik niet kende. Daarom ben ik toch verast dat het op die manier loopt. Maar misschien is dit deel van een testtraject en moet het niet overal in de weg worden geïnstalleerd?

Minister, hoe moeten we het verdere verloop zien na testen om een idee te hebben van wat die sensoren precies bijbrengen?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Van Rompuy, ik ben blij dat u de vraag stelt. In de pers uitte een wetenschapper wat kritiek van: 'Waarmee ben je nu bezig?'

Dat initiatief van de Vlaamse Regering op mijn voorstel gaat over de uitbouw van een testbed voor de voertuigen van de toekomst. Dat project gaat over zelfrijdende auto's en over geconnecteerde auto's. Het gaat om een prestigieus Europees

project, Connected Corridor for Driving Automation (CONCORDA). We werken daarbij samen met Duitsland, Frankrijk, Nederland en Spanje, maar ook met een aantal automerken, waaronder Amerikaanse. De kritiek was: 'In Amerika is men veel verder.' Maar Amerikaanse automerken doen mee in ons project.

Dat CONCORDA-project is onderdeel van een Europees testbed-programma om te komen tot de uitrol van zelfrijdende auto's op autosnelwegen en communicatie-infrastructuur op autosnelwegen en in steden. Het project heeft als doel om een testbed voor voertuig-naar-allescommunicatie op te zetten. Dat noemt men V2X, vehicle-to-everything. Dat kan zowel via infrastructuur naast de weg, road-site units, als via infrastructuur in het voertuig, on-boardunits. Het is dus duidelijk de bedoeling om de combinatie te maken van in en naast het voertuig.

Als experts spreken over 'zelf informatie kunnen ophalen', dan kan dit enerzijds via sensoren in het voertuig gebeuren. Maar om tot een optimale oplossing te komen, zal er nood zijn om met die V2W-communicatietechnologie de horizon van het voertuig te verruimen, zodat het voertuig weet wat er enkele auto's verderop of misschien wel 80 kilometer verderop gebeurt. Want een file vormt zich bijvoorbeeld omdat er kilometers verderop iemand remt. Om daarop te kunnen inspelen, is er meer informatie nodig. Zo moeten we ervoor zorgen dat die autonome voertuigen nóg slimmer en veiliger worden dan wanneer ze enkel op de eigen radars en camera's vertrouwen.

De informatie die zo wordt binnengehaald, kan komen van andere voertuigen, maar ook van informatie die van elders gehaald wordt, bijvoorbeeld via sensoren langs of in de weg of voor het meten van bijvoorbeeld wegvervormingen of -verzakkingen, wegwerkzaamheden, ongevallen, enzovoort. Alles kan zo worden meegenomen.

De opmerkingen van de expert zijn misschien dus wat kort door de bocht – flauwe woordspeling – want er zijn inderdaad voertuigen die perfect autonoom kunnen rijden op basis van de gegevens die zij zelf analyseren via hun eigen sensoren en camera's, zonder interactie met objecten of andere voertuigen die via V2X-communicatie zouden kunnen komen.

Dit project gaat specifiek over hoe we dit autonoom rijden verder kunnen optimaliseren en ondersteunen door de interactie van het autonome voertuig met de omgeving en met andere auto's te connecteren via dat V2X-communicatiesysteem. Er is voorzien in de nodige infrastructuurwerken om dit mogelijk te maken.

Welk V2X-communicatienetwerk – 4G, 5G of wifi – er zal worden gebruikt, is momenteel een prangende vraag van de automotivesector. Ons Vlaamse testbed zal in ieder geval klaar zijn om alle huidige en toekomstige communicatietechnologie te ondersteunen. Voor het vastleggen van dit communicatienetwerk zal steeds wegkantinfrastuctuur nodig zijn: de auto's analyseren zelf gegevens uit de sensorsystemen en hebben inderdaad antennes om die V2X te communiceren, maar zullen niet zelf het communicatienetwerk hosten waarbij dit gebeurt.

Het optimaliseren van deze communicatie en welke infrastructuur daarvoor nodig is, is in essentie het project en zal niet door de autonome auto's zelf worden ondervangen.

Een belangrijke vraag bij dit alles is ook hoe deze autonome voertuigen zullen omgaan met de enorme hoeveelheid aan gegevens die ze genereren en hoe de analyse op die data zal gebeuren, om dan beslissingen te nemen in functie van de gegevens die binnenkomen. Daarbij is de responstijd natuurlijk essentieel, waarbij lokale apparatuur langs de wegkant een belangrijke rol kan spelen. Met die infrastructuur kan de responstijd ook sneller worden. Dit is het analyseren van gegevens met lokale rekenkracht dicht bij de bron in plaats van de data uit de auto naar een 'cloud' te laten stromen waarbij de responstijd trager is. Dankzij die infrastructuur langs de weg kun je het dus ook nog versnellen.

Er zijn enorme uitdagingen, maar ook enorme opportuniteiten om de netwerkkeuze voor de V2X-communicatie, de stabiliteit en de responstijd van dit netwerk en de interactie tussen rekencapaciteit in de autonome wagen en in de 'edge' van de wegkantsystemen te optimaliseren. Ik denk dat u duidelijk aanvoelt dat het nodig is om daarop nog te experimenteren.

Ik kan besluiten met te zeggen dat de opmerking technisch gezien juist is. Auto's kunnen autonoom rijden zonder interactie van zulke wegkantsystemen. Maar de echte innovatieve doorbraken in mobiliteit zullen deze basisvorm van autonoom rijden ondersteunen door zulke autonome voertuigen onderling en met hun omgeving te connecteren waarbij de communicatie-infrastructuur buiten de wagen op de openbare weg een essentiële rol zal spelen. Daarom draait het.

Ik ben zeer blij dat we een dergelijk experiment naar Vlaanderen kunnen halen. We kunnen hier het eerste grote experiment voeren met betrekking tot die technologie en met betrekking tot de connectie tussen de wagen en zaken die buiten de wagen gebeuren. Volgens mij is dit een enorme opportuniteit voor Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb altijd gevonden dat we van onze files eigenlijk een voordeel moeten maken. Misschien is een van de redenen waarom we die technologie naar hier kunnen halen, net het punt dat er op die plaatsen veel verkeer is. Als het daar goed werkt, zal het overal wel werken.

Het is een collectief project van imec, Toyota, Ford, de Europese Unie en dergelijke. Wie ben ik om eraan te twijfelen dat het vooruitstrevend is en nut kan hebben? Ik heb nu wel voor het eerst gehoord dat er ook infrastructuur in de weg nodig is. Dat maakt het project met een zelfrijdende auto natuurlijk wat duurder. Ik heb echter begrepen dat de responstijd heel hoog moet zijn. Zeker op plaatsen met veel files is bijkomende infrastructuur dan ook zinvol. Dat is eigenlijk wat wordt getest. In bepaalde delen van het land waar veel verkeer is en waar veel data snel moeten worden verwerkt, is het economisch zinvol om iets in de weg te plaatsen om het beter te laten verlopen. Ik heb dat goed begrepen.

Minister, ik hoop dat het werkt. Ik ben blij dat het eerst naar Vlaanderen komt. Ik ben gerustgesteld. U mag gerust nog repliceren, maar voor mij hoeft dat niet.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Van Rompuy, tijdens de test zullen we niet in maar langs de weg werken. We zullen geen autostrades openbreken. Infrastructuur langs de weg volstaat om te testen en om de snelheid van de interconnectiviteit na te gaan. Ik wil u geruststellen. Zeker tijdens de testfase zullen we geen wegen openbreken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het onderzoek naar alzheimer, de ziekte van Parkinson en dementieziekten – 783 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Lieve Maes

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Minister, op 30 maart 2017 heb ik u een vraag om uitleg gesteld over het kader en de toekomst van het onderzoek naar de ziekte

van Alzheimer en andere dementieziekten. De aanleiding was toen de stopzetting van het onderzoek naar een geneesmiddel tegen de ziekte van Alzheimer door het farmaceutisch bedrijf Merck.

Ondertussen heeft Pfizer, uiteraard ook een gigantisch farmaceutisch bedrijf dat veel middelen zou kunnen genereren, die beslissing bijgetreden. Dat is de aanleiding van deze nieuwe vraag om uitleg. Pfizer voegt zich bij het rijtje van bedrijven die op korte termijn geen brood zien in onderzoek naar een geneesmiddel tegen de ziekte van Alzheimer of andere dementieziekten, zoals de ziekte van Parkinson. In de communicatie stelt het bedrijf dat de prioriteiten elders liggen.

Indien we dat vanuit een macroperspectief bekijken, maakt dit voor de cijfers weinig verschil. Het spreekt echter dat dit een belangrijk gegeven is voor de mensen die hierbij betrokken zijn of die hier in de toekomst mogelijk bij zullen worden betrokken. Voor hen maakt dat een wereld van verschil. De nuchtere vaststelling is dat het onderzoek naar de ziekte van Alzheimer de afgelopen twintig jaar telkens perspectieven heeft geboden, maar evenveel keren is komen vast te zitten.

In de al dan niet gespecialiseerde pers vinden we hier verklaringen voor. Alle tot nu toe vastgelopen onderzoekstrajecten waren gericht op de afbraak van giftige eiwitophopingen in het brein. De vaststelling is dat het lukt die giftige eiwitten af te breken, maar dat het afremmen van de ziekte vooralsnog niet lukt.

Het spreekt voor zich dat dit een zeer complex vraagstuk is. Telkens een onderzoekspiste vastloopt, zien we de weg naar een bevredigende oplossing langer worden. Voor de grote spelers in de farmaceutische sector is die weg klaarblijkelijk te lang. Zij kijken in de eerste plaats uit naar de productie van een medicijn. Dat is voor hen belangrijker dan een belangrijke rol te willen spelen in de vertaling van wetenschappelijk onderzoek naar de patiënt. Dit heeft uiteraard een invloed op heel de sector.

Wat Vlaanderen betreft, is uit mijn eerdere schriftelijke vraag al gebleken dat we langs verschillende wegen in dementieonderzoek investeren. Er gaat 2 miljoen euro naar het onderzoek naar de ziekte van Alzheimer en 11 miljoen euro naar dementieziekten in bredere zin.

In uw antwoord op mijn vraag om uitleg van 30 maart 2017 hebt u naar het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB) verwezen. U hebt verklaard dat het budget in de nieuwe beheersovereenkomst met 14,7 miljoen euro is verhoogd. Dit zou uiteraard de scope moeten verbreden of bijkomende mogelijkheden moeten creëren. Ik kon en kan dit enkel toejuichen. Het spreekt echter voor zich dat ik toen ook al de bedenking heb gemaakt dat een loutere verhoging van de beschikbare middelen niet noodzakelijk resulteert in de ondersteuning die nodig is om kwalitatief onderzoek mogelijk te maken. Tussen de toekenning van de middelen en het onderzoek zit immers een beoordeling door een onafhankelijk comité.

Minister, u hebt in uw antwoord toen ook verwezen naar Europese initiatieven, zoals het Joint Programming Initiative on Neurodegenerative Diseases Research, in de volksmond JPND genoemd. De deelnemende landen brengen hun onderzoeksprogramma's samen om een gezamenlijke strategische onderzoeksagenda voor dementieziekten uit te voeren. Internationale wetenschappers hebben de agenda van dit initiatief opgesteld. U hebt reeds verklaard dat uw administratie probeert de Vlaamse deelname te vergroten.

Hoe reageert u op de beslissing van Pfizer, met in het achterhoofd het feit dat vorig jaar een strategische steun van 2 miljoen euro aan Pfizer is toegekend?

Mijn volgende vraag is een vraag om verduidelijking van de werkzaamheden van het VIB. In maart 2017 vormde dit een belangrijke hap van uw antwoord over de

ondersteuning van het onderzoek naar de ziekte van Alzheimer en andere dementieziekten.

U hebt verklaard dat uw administratie probeert in Vlaanderen maximaal in te zetten op internationale projecten. Kunt u toelichten op welke wijze dit nu reeds gebeurt en in welke mate de resultaten daarvan nu al zichtbaar zijn?

Mijn laatste vraag gaat iets breder. Zult u met betrekking tot het onderzoek naar ziektes als de ziekte van Alzheimer of de ziekte van Parkinson een tandje bij steken om het mogelijk te maken, zoals de industrie vraagt, in een volgende fase opnieuw een denkspoor naar een medicijn te openen? Die vraag spreekt voor zich.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, Pfizer heeft in Vlaanderen geen onderzoek gevoerd naar de ziekte van Alzheimer en heeft daar dus ook geen steun voor ontvangen. De strategische transformatiesteun die is toegekend, is steun voor de bouw van een nieuw innovatief productiecentrum. De beslissing van Pfizer om te stoppen met het eigen interne onderzoek naar de ziekte van Alzheimer, waar ik straks op terugkom, staat niet in verband met die investering en heeft hier geen impact op.

Zoals u aangeeft in uw tweede vraag, is VIB het Vlaamse onderzoekscentrum dat zich bezighoudt met onderzoek in dit domein. De steun aan VIB werd bij de vernieuwing van het convenant met 34 procent verhoogd tot 59 miljoen euro per jaar, waardoor de onderzoeksgroepen van VIB dus over meer onderzoeksmiddelen beschikken. VIB hanteert een verdeelsleutel waarmee die middelen jaarlijks verdeeld worden over acht onderzoekscentra. Het totale budget dat VIB jaarlijks verdeelt voor strategisch basisonderzoek in deze acht onderzoekscentra, bedraagt 36 miljoen euro. Het centrum Neurobiologie ontvangt jaarlijks iets meer dan 6,7 miljoen euro. Dit centrum is hiermee het tweede meest gesubsidieerde onderzoekscentrum van VIB, na het Centrum voor Planten Systeembioïologie. Verder ontvangt het centrum Integratieve Neurowetenschappen jaarlijks bijna 2,7 miljoen euro. Beide centra hebben een focus op hersenonderzoek, waarbij sommige onderzoeksgroepen zich richten op het beter begrijpen van dementieziekten en het zoeken naar geneesmiddelen voor deze ziekten, terwijl andere onderzoeksgroepen een beter begrip nastreven van de werking en de ontwikkeling van de hersenen en het zenuwstelsel. Dit onderzoek is echter ook van belang in de strijd tegen dementieziekten en andere ouderdomsgerelateerde neurodegeneratieve ziekten. De onderzoeksgroepen werken ook samen met Neuroelectronics Research Flanders (NERF), dat jaarlijks 880.000 euro subsidie van de Vlaamse overheid ontvangt.

Op internationaal vlak is vooral het Europese Joint Programme Neurodegenerative Disease Research (JPND) van belang. JPND heeft naast de onderzoeksprojecten een portaalsite opgezet met een overzicht van de verschillende studies die al uitgevoerd werden naar de verschillende dementieziekten. Daarnaast werd ook een databank gebouwd van alle bestaande experimentele modellen rond parkinson. De website bevat ook interessante cijfers die illustreren hoe groot de uitdaging van dementieziekten is. De VIB-onderzoeksgroepen kennen hun weg in het internationale onderzoeksgebeuren. VIB zelf probeert ook de beste internationale onderzoekers naar Vlaanderen te halen, en is daar bovendien succesvol in.

En zo kom ik aan uw vierde vraag, met betrekking tot de inzet van extra middelen. Vooreerst wil ik hierbij even terugkomen op de beslissing van Pfizer. In contacten van mijn kabinet met Pfizer België werd bevestigd dat Pfizer zijn eigen onderzoek naar alzheimer stopt omdat de interne onderzoekspistes – de ‘eiwithypothese’ – waarop ze al jaren werkten, niet tot resultaat zouden leiden en er meer fundamenteel onderzoek nodig is om de achterliggende mechanismen van de ziekte te begrijpen. Eigenlijk heeft men daarom de eiwithypothese gestopt.

Voor het meer fundamenteel onderzoek, waarvan ze nu vinden dat het nodig is, sluit Pfizer partnerships af met academische instellingen en biotechbedrijven die reeds belovend neurowetenschappelijk onderzoek verrichten. Pfizer bevestigt mij ook dat het geen besparingsoperatie is. De beslissing van Pfizer hoeft dus niet noodzakelijk nadelig te zijn voor de voortgang van het onderzoek. Wat er onderzocht wordt, verandert. Men gaat van de eiwithypothese over naar meer fundamenteel onderzoek dat men nodig acht te doen.

Wat betreft Vlaanderen, gaf ik eerder aan dat er vandaag al veel middelen worden ingezet voor onderzoek naar alzheimer en parkinson. Uit de cijfers die ik heb aangehaald, blijkt dat in VIB-context drie van de acht onderzoekscentra aan dit soort onderzoek werken. Het gaat in totaal om bijna 130 onderzoekers. Los daarvan werd in de voorbije jaren ook via het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen (FWO) jaarlijks gemiddeld ongeveer 2 miljoen euro aan dergelijk onderzoek gespendeerd. Vlaanderen investeert dus aanzienlijk in dit belangrijk onderzoek en ook Pfizer blijft dus investeren in het onderzoek naar alzheimer, zij het in een andere piste dan in het verleden.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ga dit, zoals gebruikelijk, zeker eens moeten nalezen, want u geeft bijzonder veel informatie, waarvoor dank.

Ik denk dat we ons misschien onvoldoende bewust zijn van de omvang van de alzheimerepidemie die we meemaken. Ik weet niet waaraan het ligt, maar er zijn ziektes die terecht heel prominent in de media aanwezig zijn en waar, gelukkig zou ik zeggen, wordt geappelleerd aan een gemeenschapsgevoel om mee middelen te investeren. Dat vergroot ook het draagvlak voor publieke ondersteuning van dat onderzoek. Ik verwijs naar kanker en de zeer geslaagde acties rond 'Kom op tegen Kanker', maar evengoed naar andere aandoeningen.

Bij alzheimer zien we dat minder. Dat neemt niet weg dat er wordt verwacht door experts dat we tegen 2050 een verdubbeling zullen hebben van het aantal mensen dat lijdt aan dementerende aandoening. Dat is een spijtige keerzijde van het feit dat we met z'n allen langer leven. Het zou dus maar evident moeten zijn dat iedereen, bedrijfsleven en overheid, effectief inzet op die aandoening. In die zin heb ik in de media pleidooien gehoord van wetenschappers, van patiëntenorganisaties om, naar analogie met andere ziektes en aandoeningen, sensibiliserend, fondsenwervend en visualiserend als ik het zo mag noemen, op te treden. Ik mis dit een beetje in uw antwoord.

U bent als minister, bevoegd voor het wetenschappelijk onderzoek, ook bevoegd voor de wetenschapscommunicatie. Misschien is het een nuttige suggestie om eens na te denken in hoeverre er rond alzheimer, het onderzoek ernaar en de toekomstperspectieven, een en ander op touw kan worden gezet. Ik wil u die suggestie voor de voeten werpen, want ik denk dat Vlaanderen – dat is ook uit uw antwoord duidelijk geworden – voor onderzoek naar alzheimer als verschijnsel een toppositie inneemt. Wij hebben topwetenschappers. Er worden ook significant veel middelen – dat blijkt ook het antwoord – vanuit het beleid ingezet, wat alleen maar toe te juichen is. Een vergrote visibiliteit zou misschien het draagvlak in de samenleving en in het bedrijfsleven voor onderzoek kunnen vergroten. Het succes van acties als 'Kom op tegen Kanker' zou zeker gidsend kunnen werken.

Ik heb een bijkomende vraag naar de cijfers. Ik denk dat u hebt aangegeven dat in Vlaanderen geen onderzoek rechtstreeks getroffen is door deze maatregel van Pfizer, en dat we puur cijfermatig geen negatieve resultaten zullen moeten inschrijven. Ik bleef een beetje in het ongewisse over de mate waarin de 14,7 miljoen euro, die is bedongen bij de nieuwe beheersovereenkomst van VIB, ook wordt

geventileerd naar alzheimer. U hebt gezegd dat er in totaal 36 miljoen euro wordt besteed aan strategisch basisonderzoek. Daarvan neemt neurobiologie, waaronder alzheimer valt, een heel belangrijke plaats in, de tweede in de ranking na de historische poot van het onderzoek naar planten, met 6,7 miljoen euro. Is dat het cijfer voor of na de toekenning van die extra 14,7 miljoen euro? Ik had graag geweten hoe de verhouding is van de bijkomende middelen die worden toegekend.

Uw reactie op de maatregel van Pfizer is dat het eigenlijk een stukje terugschakelen is van toegepast onderzoek, gericht onderzoek, naar meer fundamenteel basisonderzoek.

Dat is een belangrijke nuance. Ik moest me aansluiten bij de morele verontwaardiging die ik in de samenleving kon waarnemen. Er was het moment dat het toegepast onderzoek vastliep. Eigenlijk hoeft dat niet dramatisch te zijn want een afgesloten onderzoekspiste is ook een resultaat en betekent dat men moet oriënteren. Men heeft uiteraard liever positieve resultaten. Wetenschappelijk gezien echter is ook dat waardevol, maar om evidente redenen economisch niet. De multinational heeft dan gezegd het toegepast onderzoek af te sluiten en terug te schakelen naar strategisch basisonderzoek waarbij de overheid financiert. Op het moment dat men in productie kan gaan, dat er verkoop is en er winsten worden gemaakt, dan zijn diezelfde multinationale ondernemingen veel minder happig om de overheid te financieren die het onderzoek mee mogelijk heeft gemaakt. Dat heeft nogal wat morele verontwaardiging in de samenleving gegenereerd. Als u nu bevestigt dat Pfizer uit eigen middelen blijft investeren in strategisch basisonderzoek, dan is dat een belangrijke nuance.

De voorzitter: Mevrouw Vanwesenbeeck heeft het woord.

Daniëlle Vanwesenbeeck (Open Vld): De beslissing van Pfizer was natuurlijk geen positief nieuws, maar we mogen ook niet doemdenken. Fundamenteel onderzoek leidt soms tot een doorbraak en soms ook niet. Mislukkingen kunnen ook bijdragen tot een doorbraak. Ook weten wat niet werkt, kan leiden tot een volgende stap in een onderzoek. Voor families en mensen die worden geconfronteerd met die ziekte, is dit wel een slag in het water.

We moeten dan ook kijken wat de rol van Vlaanderen kan zijn en we moeten terugkeren naar fundamenteel onderzoek. U hebt al verwezen naar het FWO. Ik dacht dat er in 2017 30 miljoen euro extra is geïnvesteerd in fundamenteel onderzoek, wat niet weinig is. Er is de samenwerking tussen enerzijds de Vlaamse onderzoeksinstellingen en universiteiten en anderzijds de farmaceutische bedrijven die actief zijn op vlak van onderzoek in verband met hersenziektes. Ik maak nog een kanttekening. Verschillende wetenschappers geven toe dat er met betrekking tot het onderzoek naar hersenen nog onvoldoende gekend is. Er is dus nog een hele weg te gaan. Minister, kan de samenwerking nog verbeterd worden zodat we nog grotere stappen vooruit kunnen zetten? Hoe ziet u dit?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Vanwesenbeeck, ik vind het niet juist om te zeggen dat dit geen positief nieuws is. Er is ten eerste de nuancering dat Pfizer geld blijft steken in onderzoek. Men moet nu een piste afsluiten, daar hebt u wel gelijk in. Als men onderzoek doet, dan kan men met de hypotheses al eens fout zitten, maar dan is dat ook een resultaat. Het is misschien spijtig omdat men gehoopt had op een doorbraak, maar ik zou niet meteen zeggen dat het geen positief nieuws is. Eng bekeken, is dat waar, maar in een breder perspectief heeft dit ook zijn verdiensten.

We hebben zelf contact gezocht met Pfizer. Het grote en belangrijke punt is dat zij in het wetenschappelijk onderzoek naar dementieziekten blijven investeren. Ze hebben nu enkel een piste afgesloten.

Wat betreft de samenwerking weet u dat ik daar grote fan van ben. Mijn slogan is 'door samenspel scoren en winnen'. We zetten dus uiteraard in op samenwerking, met het VIB, imec enzovoort. Kan dat beter? Ja, dat kan altijd beter, maar we scoren op dat vlak al goed en zetten er goed op in. Wat betreft de samenwerking tussen bedrijven en onderzoeksinstituten zitten we Europees gezien zeker niet bij de slechtsten en zelfs bij de beteren.

Mijnheer Van Malderen, het klopt dat we bij het VIB en imec moeten kijken wat de grote uitdagingen zijn en hoe we de centen inzetten. In de nieuwe beheersovereenkomsten van imec en het VIB is het onderzoek naar dementieziektes een van de grote uitdagingen en we hebben daar ook extra centen voor gegeven. U vraagt hoeveel van die 14,7 miljoen extra daarnaartoe is gegaan. Ik zal dat navragen, maar ik denk dat dat moeilijk is. Een van de zaken van fundamenteel onderzoek is net dat er dingen onderzocht worden die een effect kunnen hebben op meerdere domeinen. Het is dus niet altijd specifiek gericht en gaat soms wat breder. Het kan meer fundamenteel onderzoek zijn waarvan men op voorhand niet weet wat de uitkomst is. Ik zal het navragen. Als we het hebben, zal ik het aan het commissiesecretariaat laten bezorgen.

U deed een suggestie omtrent wetenschapscommunicatie en ik deel die. Bij elke nieuwe beheersovereenkomst van de SOC's is uitdrukkelijk opgenomen dat er meer aandacht moet gaan naar wetenschapscommunicatie omdat ik dat fundamenteel vind. We geven enorm veel geld aan wetenschappelijk onderzoek en innovatie. De maatschappij heeft dan ook recht om te weten wat er met die centen gebeurt.

Ja, het kan dan zijn dat wetenschappelijk onderzoek niet leidt tot wat we hadden verwacht, maar ook dat is noodzakelijk. Je kunt nooit slagen zonder mislukkingen. In dit domein is dit vanzelfsprekend. Ik neem uw voorstel zeker ter harte. Meer nog, het is eigenlijk al in de beheersovereenkomsten opgenomen. We zullen ook bij alle dementieziektes aan een breder publiek beter kenbaar maken op welke manier we wat doen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Manuela Van Werde aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het Decennium van Oceaanwetenschappen voor Duurzame Ontwikkeling – 905 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Lieve Maes

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Minister, van 2021 tot 2030 houden de Verenigde Naties het Decennium van Oceaanwetenschappen voor Duurzame Ontwikkeling. Daarmee willen ze de wetenschappelijke gemeenschap, de beleidsmakers, de bedrijfswereld en het maatschappelijk middenveld mobiliseren rond een programma voor gezamenlijk onderzoek en technologische innovatie.

De United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) neemt hierbij het voortouw. De Intergouvernementele Oceanografische Commissie (IOC) van UNESCO heeft immers als opzet internationale samenwerking op het vlak van oceaanwetenschappen te stimuleren. Vlaanderen is binnen de IOC een belangrijke partner. Verschillende Vlaamse instellingen werken mee binnen de IOC-structuren en zowat alle universiteiten zijn betrokken bij IOC-programma's.

De financiële bijdragen die Vlaanderen aan UNESCO levert, worden aangestuurd door het Departement Buitenlandse Zaken via het Algemeen Trustfonds (FUT), dat zich toespitst op erfgoed en Afrika, en het Vlaams UNESCO Trustfonds Wetenschappen,

dat projecten van mariene biodiversiteit en het behoud van de oceanen ondersteunt. Ik citeer van de website UNESCO Vlaanderen: "Vlaanderen is een van de grootste substatelijke donoren en vervult een sleutelrol inzake training en capaciteitsopbouw voor oceaangerelateerde data en informatieverwerking via het IODE-Office (International Oceanographic Data and Information Exchange) in Oostende."

In 2015 selecteerde de Vlaamse Regering drie projecten voor het Vlaams UNESCO Trustfonds. Een daarvan gaat over het uitvoeren van een duurzame mariene ruimtelijke planning in oceanografische toplocaties.

De kaarten liggen dus goed voor Vlaanderen om al bestaande samenwerkingen te verdiepen in het kader van het Decennium van Oceaanwetenschappen voor Duurzame Ontwikkeling zoals de VN die in 2021 wil lanceren.

Minister, zal Vlaanderen een engagement aangaan in het kader van Decennium van Oceaanwetenschappen voor Duurzame Ontwikkeling? Zo ja, welke? Zal een eventueel engagement budgettaire gevolgen hebben voor de steun die Vlaanderen aan UNESCO verleent? Wat betekent dit voor de engagementen die Vlaanderen reeds aangegaan is in het kader van het UNESCO Trustfonds Wetenschappen?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Van Werde, het is nog te vroeg om over een concreet engagement te spreken. De officiële beslissing van de Verenigde Naties is nog van zeer recente datum, namelijk 5 december 2017.

Ik kan wel bevestigen dat er vanuit onze Vlaamse onderzoeksinstituten zoals het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) belangstelling is om actief in te spelen op deze nieuwe VN Decade van Oceaanwetenschappen 2021-2030. De VN-decade streeft er vooral naar om op internationaal vlak sterkere partnerschappen voor concrete onderzoeksprojecten te smeden. Dit betekent dus niet noodzakelijk een verhoging van de algemene middelen van UNESCO. Door de partnerschappen kun je verschillende partners hebben die geld inbrengen zonder dat ons budget in totaal moet verhogen. Of de nieuwe decade ook directe gevolgen zal hebben voor de financiële steun van Vlaanderen aan UNESCO, daar kan ik nu nog niet op antwoorden.

– Andries Gryffroy treedt als voorzitter op.

Wat betreft de Vlaamse steun aan het Vlaams UNESCO Trustfonds Wetenschappen (FUST) wordt dit jaar fase vier, de periode 2014-2018, geëvalueerd, als basis voor een bespreking van een mogelijke hernieuwing door de Vlaamse Regering. De lopende engagementen blijven we uiteraard nakomen.

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Minister, dan kom ik met plezier nog eens terug. In een tijd waarin er op onze oceanen een plasticsoep drijft, is internationale samenwerking heel belangrijk. Ik kijk dus uit naar die samenwerkingen en kom zeker nog eens terug.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Güler Turan aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het behalen van de doelstellingen van Pact 2020 wat betreft het ondernemerschap bij de doelgroepen jongeren, vrouwen, senioren en allochtonen – 869 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Andries Gryffroy

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp.a): Minister, een van de meest nuttige documenten die we van de Vlaamse overheid krijgen, is de VRIND, de Vlaamse Regionale Indicatoren. Dat is een aanleiding om te kijken wat de stand van zaken is in Vlaanderen met betrekking tot verschillende aspecten. Ik heb dan de gewoonte om naar een aantal economische parameters te kijken en te vergelijken met de doelstellingen in Pact 2020.

In 2009 heeft de vorige Vlaamse Regering, waar u ook deel van uitmaakte, samen met de sociale partners het Pact 2020 afgesloten, een nieuw toekomstpact voor Vlaanderen. Er is daarvoor een gezamenlijke langetermijnvisie en –strategie afgesproken. Heel vreemd zijn die doelstellingen niet, want op Europees vlak zie je gelijklopende doelstellingen.

In het Pact 2020 neemt Vlaanderen zich letterlijk voor om de drempels tot ondernemerschap af te bouwen, zowel administratieve, financiële als culturele drempels. Ik citeer: “We moedigen vrouwen, senioren, jongeren en allochtonen extra aan om een ondernemerscarrière op te nemen of een bedrijf op te richten.” De bedoeling moet zijn om het ondernemerschap bij die groepen te laten toenemen “tot een niveau dat evenredig is met hun aanwezigheid in de maatschappij”. Uit cijfers van VRIND 2017 blijkt dat het aandeel zelfstandigen bij de vrouwen in 2016 6,9 procent bedraagt. Op tien jaar tijd stijgt noch daalt deze indicator bij de vrouwen wezenlijk.

Bij de personen van niet-EU-herkomst ... Minister, hier moet ik even de aanhangstekens openen. Op het moment dat de Pact 2020-doelstelling werd gesteld, werd de term ‘allochtoon’ gebruikt zonder daar een echte definitie aan te geven. Daarna is die gewijzigd naar de VESOC-definitie (Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité). We weten nu waar we het over hebben. We spreken zeer recentelijk over personen van niet-EU-herkomst. Het is ingewikkeld. Ik heb zelf ook het initiatief genomen om de mensen van de VRIND te telefoneren met de vraag welke definitie zij hanteren. Mij is het nu wel duidelijk, maar het is moeilijk om na te gaan of we vooruitgaan in die Pact 2020-doelstellingen inzake mensen met een migratieachtergrond.

De cijfers voor jongeren en senioren worden in de VRIND niet meer afzonderlijk vermeld. Dat kon ik dus niet meer uitmaken.

Minister, erkent u dat de doelstellingen van Pact 2020 nog worden gedragen door de huidige Vlaamse Regering? Welke beleidsaccenten werden er in deze legislatuur gelegd om de ondernemingsratio bij vrouwen, ‘allochtonen’, senioren en jongeren zoals vermeld in Pact 2020 te behalen? Welke resultaten kunt u voorleggen? In de VRIND heb ik niet alle doelgroepen kunnen terugvinden. Bent u tevreden met de resultaten die u voorlopig kunt voorleggen? Gaat u aan dit tempo de voorgestelde doelstelling in 2020 halen? Zo neen, welke bijkomende beleidsmaatregelen denkt u te moeten nemen?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega Turan, ik wil de zaken even correct zeggen. Het was niet de vorige regering die het Pact 2020 met de sociale partners heeft

afgesloten, maar de regering daarvoor. Dat was in 2009. Maar ik was er wel bij, zij het aan de andere kant van de tafel als sociale partner.

We hebben in het regeerakkoord het Pact 2020 bevestigd, de doelstellingen worden dus nog steeds gedragen. Zoals u weet, streven we ernaar om generieke maatregelen in de markt te plaatsen, zowel op de coaching- en adviestrajecten als op de steunverlening, waarmee dan maatwerk mogelijk is vanuit de actoren in ons netwerk, die personen begeleiden in hun ondernemerschap. De dienstverleners binnen ons netwerk worden ertoe aangezet voldoende aandacht te hebben voor de doelgroepen, bijvoorbeeld door te werken met rolmodellen.

Uiteraard zijn alle acties die wij in de markt zetten, toegankelijk voor bijvoorbeeld vrouwen. Sommige actoren nemen specifieke initiatieven, zoals bijvoorbeeld PLATO Ladies door Voka, maar we monitoren dat niet afzonderlijk. Daarnaast doen we ook aan sensibilisering over ondernemingszin en ondernemerschap via de WOMED Award van Markant. Velen van u zijn daarbij al aanwezig geweest en ook bij de acties die Markant onderneemt inzake vrouwelijk ondernemerschap.

Via de middelen van het Europees Sociaal Fonds zetten we specifiek in op het stimuleren van ondernemerschap bij nieuwkomers. Allochtonen worden ook specifiek benaderd via de inspiratiesessies voor prestarters van UNIZO. Ook hier staan alle begeleidingen open voor allochtonen. Qua microkredietverstrekking richt microStart zich specifiek op deze groep.

Momenteel werken we aan een premie om werkzoekende senioren te ondersteunen bij hun ambities inzake ondernemerschap. U kent de maatregel die we nemen voor 45-plussers. UNIZO heeft inspiratiesessies voor prestarters, Voka ontwerpt als uitbreiding op zijn bestaande pakket dienstverlening een Bryo voor senioren; verschillende opleidings- en begeleidingsinitiatieven richten zich specifiek naar ouderen.

Hier speelt natuurlijk ook de werking van 'Maak werk van je eigen zaak', waarbij werklozen worden toegeleid naar ondernemerschap, een belangrijke rol, aangezien vooral oudere werklozen dikwijls de ambitie hebben om te starten als ondernemer. Specifiek voor jongeren zet Formaat, de koepel van de jeugdhuisen, in op het creëren van een veilige startomgeving voor jongeren die een zaak willen opstarten. De werking van de stichting Onderwijs & Ondernemen, maar ook Vlaamse Jonge Ondernemingen (Vlajo), richt zich specifiek naar leerlingen secundair onderwijs en studenten.

Het aanbod ondernemerschap bevat verschillende acties die zich richten op jongeren: pitchings voor studenten, inspiratiesessies enzovoort. Recentelijk hebben we beslist om in de eindtermen secundair onderwijs nog sterker in te zetten op ondernemingszin, maar ook om in het hoger onderwijs en bij doctoraatsstudenten ondernemend handelen als een streefdoel in de opleiding naar voren te schuiven. Dit zal op lange termijn ongetwijfeld sterke effecten hebben. Gezien de hele brede werking van het onderwijs, zijn deze effecten zowel te verwachten voor jongeren, vrouwen, als allochtonen.

Het cijfer dat u geeft voor vrouwelijk ondernemerschap, wil ik wel nuanceren, want op basis van de startersatlas van UNIZO, zoals opgemaakt door Graydon, krijgen we andere cijfers. Met betrekking tot nieuw opgerichte ondernemingen die een eenmanszaak zijn, kan er een onderscheid worden gemaakt tussen mannelijke en vrouwelijke starters. In 2016 is het aandeel mannelijke starters met een eenmanszaak gelijk aan 57,11 procent. Dat wil zeggen dat de andere niet-mannelijk zijn. In absolute termen startten in 2016 30.191 mannen en 22.653 vrouwen een eenmanszaak. In vergelijking met 2015 is dit een stijging van respectievelijk 4,20 procent en 5,21 procent. Deze cijfers zijn voor heel België. Het cijfer dat u geeft, mag dus wat startersratio betreft toch sterk worden genuanceerd. Met wat nu instroomt als startend bedrijf, is er een enorme inhaalbeweging inzake mannelijke of vrouwelijke

zelfstandigen. Dat moeten we bereiken. Op een andere manier lukt dat niet. Het verschil tussen mannen en vrouwen bij jonge starters vandaag is toch anders.

Daarnaast is de kern van mijn ondernemersbeleid – ik noem dat de master call – op dit moment anderhalf jaar in werking. Dit is te vroeg om al echte conclusies te trekken met betrekking tot de impact op de factoren die u aanhaalt, aangezien dit vaak gaat over een mentaliteitswijziging. We nemen zoals aangegeven de bezorgdheden die u aandraagt, mee in de monitoring van de key performance indicators (KPI's) van de verschillende dienstverleners.

Naar het einde van de legislatuur, wanneer de partners drie jaar werking achter de rug zullen hebben, moeten we wel een grondige discussie hebben over de impact van mijn beleid, onder andere over het ondernemerschap bij de verschillende doelgroepen. Aangezien de dienstverlening nog in volle gang is – na de opstartfase zijn ze nu echt goed bezig – is het moeilijk te zeggen hoeveel mensen we precies bereiken. Ik voel me vandaag nog niet genoodzaakt om nieuwe maatregelen te nemen. De manier van werken waarbij we de partners sterk laten inzetten op die doelgroepen, is een goed beleid. Ik hoop dat dat resultaat zal hebben, maar het is nog te vroeg om dat te beoordelen.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp.a): Minister, dank u wel voor de opsomming van de projecten die bezig zijn. U hebt eigenlijk niets nieuws verteld wat ik nog niet kende. U weet dat dit dossier mij zeer na aan het hart ligt. U zult het me niet kwalijk nemen dat het cijfer van het vrouwelijk ondernemerschap dat ik u heb gegeven, niet klopt, want het staat op de Vlaamse VRIND-indicatoren. *(Opmerkingen van minister Philippe Muyters)*

Inderdaad, dat is van 2017. Ik neem aan dat de cijfers dan van 2016 zijn. Het stemt me tevreden te vernemen dat er een verbetering is in de cijfers van de eenmanszaken. U zegt dat u vooral generieke maatregelen neemt, dat u ervan uitgaat dat uw partners voldoende aandacht hebben voor de doelgroepen die ik in mijn vraag heb opgesomd. Het zijn ook de doelgroepen waartoe Vlaanderen zich in Pact 2020 heeft verbonden. U zegt dat u PLATO Ladies niet afzonderlijk monitort. U hebt me vandaag geen enkel cijfer gegeven, ook geen stand van zaken. Wat is de stand van zaken? Wat is het percentage jongeren, het percentage senioren, het percentage van mensen van niet-EU-afkomst vandaag?

Met de opstart van 2019 kunnen we dat wel bekijken. Dan kunnen we weten hoe hard we onze partners, die bezig zijn met de uitrol van de grote call ... Die grote call hebben we niet zomaar vrijblijvend geplaatst met zoveel geld. Ik wil resultaten zien, want de Vlaamse Regering heeft zich samen met de sociale partners geëngageerd om die cijfers te halen. Als we belastinggeld inzetten, moeten we ook resultaten kunnen neerzetten.

Minister, als we kijken naar de uitdagingen waar we met de maatschappij voor staan, zoals de vergrijzing, dan is inclusief ondernemerschap een heel belangrijk aspect van de inclusieve economie die ons door Europa wordt opgelegd. We moeten dan bekijken waar ondernemerschap een meerwinst kan halen. Deze doelgroepen zijn niet toevallig gekozen in 2009. De doelstellingen zijn gekozen door Europa, en daar staan heel veel Europese middelen tegenover via het ESF.

Minister, ik wil gemonitord beleid zien. Misschien kunt u mij dat niet geven, maar vandaag kunt u mij de stand van zaken toch geven.

Daniëlle Vanwesenbeeck (Open Vld): Mevrouw Turan, ik ben een beetje teleurgesteld in de negatieve teneur van uw discours. In het ondernemersleven zie ik dat er heel veel inspanningen worden geleverd door het kabinet van de minister

om vrouwelijke starters of ondernemers aan het ondernemen te krijgen. Gisteren was ik bij Artemis. Dat is een netwerk van vrouwelijke ondernemers. Enerzijds worden de vrouwelijke ondernemers daar samengebracht, anderzijds worden starters of vrouwen die overwegen om te starten, meegetrokken in dat netwerk. Het is door die kruisbestuiving dat er hier en daar starters of vrouwelijke ondernemers overgaan tot het ondernemen. Ik wil dan ook de negatieve teneur die u hier tracht te brengen, volledig tegenspreken.

Het is niet alleen bij vrouwelijke ondernemers, maar ook bij andere doelgroepen dat je die inspanningen ziet. Minister, dat vraagt ook tijd. Daarin treed ik u bij. Tijdens het begrotingsdebat rond Kerstmis heb ik me druk gemaakt over een poging om een negatief verhaal te brengen. We zitten in een positieve economische flow en dat maakt dat mensen sneller worden overtuigd om die stap naar het ondernemerschap te zetten omdat de economische context positief is.

Minister, ik kom even terug op uw actieplan ondernemerschap en de master call. Ik wil informeren naar het resultaat daarvan, maar wellicht is het nog te vroeg daarvoor. Ik begrijp dat er wel degelijk een evaluatie zal gebeuren. Hebt u al een idee van de methodiek en van de timing? Dat wil ik graag mee opvolgen.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Inzake de master call hebben alle partners KPI's gekregen. Het is de afspraak dat we die elk jaar of zelfs halfjaarlijks monitoren. Ik zal de kwartaalrapportering overmaken. De doelstelling is dat ze op het einde van de call hun KPI's volledig hebben gehaald.

Collega Vanwesenbeeck, ik ben het met u eens. Heel het beleid zit ook in die filosofie. Laat ons proberen zo veel mogelijk starters te hebben in alle groepen. Dat is het beleid dat we voeren. Dat is verdorie op een goede manier aan het slagen. We hebben het hoogste aantal starters ooit. In mijn omgeving zie ik dat we de omslag naar ondernemerschap bewerkstelligen, inzake de mentaliteit en de beoordeling daarvan. Er is echt een mindswitch, een mentaliteitswijziging aan het gebeuren. Jongeren vandaag staan anders tegenover het ondernemerschap dan toen ik of jullie jonger waren. Dat is duidelijk een effect van onze manier van werken, en dat is op lange termijn.

Dat zie je ook als we het hebben over falen. Onlangs was ik aanwezig op een van de acties van Failing Forward en hoorde daar prachtige getuigenissen. Steeds meer wordt daarover gesproken. Vroeger sprak men daar niet over. Vanaf 7 februari komt er voor het eerst een programma op Canvas over mensen die hebben gefaald en daarover praten.

Zij leggen uit wat er is gebeurd en welke impact dat op hen heeft gehad. Volgens mij hadden dergelijke zaken enkele jaren geleden geen kans om op het scherm te komen. Ik ga ervan uit dat we met deze werkwijze voortzetten wat we nu al bereiken en in het algemeen meer starters zullen hebben. We moeten hier blijvend aandacht voor hebben, maar we hebben ervoor gekozen dit met partners te doen. Die partners nemen vrouwen en allochtonen mee. Er zijn Europese projecten waarbij allochtonen worden ingezet. Senioren krijgen kansen. Dit is gekoppeld aan een inkomenszekerheid. Gedurende twee jaar krijgen die ouderen een premie. Op die manier geven we een boost die het ondernemerschap in alle groepen kan laten stijgen. Dat is uiteindelijk de bedoeling.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp.a): Ik wil nog kort reageren. Er is een transformatie aan de gang. De grote werkgevers waarop onze jongeren konden rekenen om een loopbaan te beginnen, zijn er niet meer. Eigenlijk is de switch naar zelfstandigheid en

naar eigen initiatieven in onze maatschappij sowieso bezig. Dat is heel positief. We moeten zeker ook aandacht blijven hebben voor de kwetsbaarheid en de mogelijkheden van de groeiende groep der zelfstandigen.

Mevrouw Vanwesenbeeck, ik ben absoluut niet negatief ingesteld. Ik zit hier al iets langer dan u. Elk project of initiatief om het vrouwelijk ondernemerschap te stimuleren, juich ik toe. De cijfers zijn er echter. We spelen hier geen Sinterklaas. We geven belastinggeld uit en we stellen voorwaarden. Ik herinner me uw kritische woorden tijdens een plenaire vergadering. U hebt toen gesteld dat we moeten nagaan wat we met die subsidies doen. Dit is overheidsgeld dat we inzetten om de doelstellingen in het Pact 2020 te halen. Als Vlaams volksvertegenwoordiger is het mijn verdomde plicht om twee jaar voor het einde van die termijn te vragen waar we staan.

Minister, er zijn initiatieven genomen en er zijn positieve evoluties. Wat bepaalde doelgroepen betreft, kan ik dit echter totaal niet beoordelen. U hebt me vandaag geen cijfers gegeven. Ik dank u voor uw antwoord, maar ik zal vandaag nog een schriftelijke vraag indienen waarin ik expliciet om die cijfers vraag.

Als er belastinggeld naar onderwijs of verzorging gaat, willen we resultaten zien. Als we het ondernemerschap binnen verschillende doelgroepen willen stimuleren, moeten we ook resultaten boeken. Dit moet worden gemonitord en berekend.

De voorzitter: Mevrouw Turan, ik zal u wat werk besparen. De minister heeft al gemeld dat die gegevens aan het commissiesecretariaat zullen worden overgemaakt.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Güler Turan aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de samenwerking tussen het Agentschap Innoveren en Ondernemen en Syntra Vlaanderen om ondernemersvorming toekomstgericht te maken – 919 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Andries Gryffroy

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp.a): Voorzitter, de versterking van ondernemerscompetenties is een van onze belangrijkste doelstellingen. Dit pas in de levensloopbaanbenadering voor ondernemers. De ondernemers vormen de basis van ons economisch weefsel. Het is van het allergrootste belang dat zij goed opgeleid, al dan niet ten gevolge van hun onderwijscarrière, en vooral goed voorbereid aan de start verschijnen. Indien nodig, moeten ze hun competenties tijdens hun loopbaan blijven onderhouden en ontwikkelen.

Minister, om die reden hebt u in uw beleidsnota 2014-2019 gesteld dat het nieuwe Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) en SYNTRA Vlaanderen als centrale spelers een tandem zouden vormen om de meer geïntegreerde aanpak van de bevordering van het ondernemerschap en de verdere uitbouw van de ondernemersvorming een gezicht te geven. In uw beleidsnota hebt u de ambitie om de ondernemersvorming toekomstgerichter uit te bouwen en hierbij rekening te houden met de opleidingsbehoeften van de bedrijven en de sectoren en met een permanente opvolging van trends, ontwikkelingen en groeipolen in het bedrijfsleven. Dit betekent dat u accuraat wilt blijven opvolgen wat we in het bedrijfsleven nodig hebben en hoe de Vlaamse overheid hierop kan inspelen.

In dit verband heeft SYNTRA Vlaanderen de opdracht gekregen om werk te maken van nieuwe, flexibele ondernemingstrajecten in een crosssectorale werking,

om een sturend beleid uit te werken dat de toekomstgerichte vorming waarborgt en om, in samenspraak met de sociale partners, te onderzoeken hoe SYNTRA Vlaanderen, de sectoren en de bedrijven hiervoor samenwerken.

Minister, tot slot wilt u met uw beleid ook investeren in innovatieve processen en methodieken in de opleidingstrajecten voor ondernemers. We kunnen niet blijven op een oude manier lesgeven of opleidingen verstrekken. Er zijn innovatieve processen en methodieken en er zijn nieuwe behoeften. Dit vergt natuurlijk een doorgedreven samenwerking tussen SYNTRA Vlaanderen en het VLAIO en alle andere partners.

Minister, wat is de stand van zaken met betrekking tot deze nauwe samenwerking als tandem tussen SYNTRA Vlaanderen en het VLAIO om de ondernemersvorming toekomstgerichter uit te bouwen? Hoe beoordeelt u deze doorgedreven samenwerking op dit ogenblik? Welke projecten en initiatieven om de ondernemerschapstrajecten een nieuw elan te geven, zijn tot nu toe uit deze samenwerking voortgevloeid? Welke investeringen in innovatieve processen en methodieken in de opleidingstrajecten voor ondernemers zijn er al geweest? Ik wil gewoon eens vernemen welke nieuwe zaken erbij zijn gekomen. Welke innovatie is door middel van vorming en opleiding naar de bedrijven gebracht? Hoe evalueert u de opdracht van SYNTRA Vlaanderen om binnen een crosssectorale werking nieuwe, flexibele ondernemerstrajecten uit te werken? Welke positieve resultaten kunt u in dit verband voorleggen?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, de samenwerking tussen SYNTRA Vlaanderen en het VLAIO richt zich op het toekomstgericht en innovatiever ondernemen. Deze samenwerking wordt gekenmerkt door gezamenlijke overlegmomenten over en betrokkenheid bij elkaars werkzaamheden op regelmatige tijdstippen. Ik geef een paar voorbeelden.

Het VLAIO is betrokken geweest bij de jurering van de uitbestedingen door SYNTRA Vlaanderen. SYNTRA Vlaanderen heeft actief deelgenomen aan de door het VLAIO gecoördineerde visieoefening over alternatieve dienstverlening en bedrijfsbeheer naar aanleiding van de afschaffing van de Vestigingswet. Samen met de onderwijsadministratie ondersteunen beide agentschappen het Actieplan Ondernemend Onderwijs. SYNTRA Vlaanderen lanceert momenteel een aantal projecten die de ondernemersvorming van de toekomst vorm moeten geven. Deze projecten zijn gestart naar aanleiding van de afschaffing van de Vestigingswet en het attest bedrijfsbeheer. Dit is conform de visieoefening die het VLAIO over dit onderwerp heeft georganiseerd.

Een eerste project is het transnationaal project 'Ondernemersvorming in de 21ste eeuw' van het Europees Sociaal Fonds (ESF). Samen met het VLAIO, de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO) en Voka zal SYNTRA Vlaanderen het beleid, de partnerschappen de vormgeving van de ondernemersvorming in Vlaanderen en in het buitenland onderzoeken. Daarnaast zijn tevens de projectoproep 'Alternatieve dienstverlening bedrijfsbeheer voor het SYNTRA-netwerk' en de openbare aanbesteding 'Versterken van ondernemerscompetenties' gelanceerd. De vzw's van SYNTRA Vlaanderen en vier opdrachthouders uit de private markt zullen in de praktijk experimenteren met de ondernemersvorming van de toekomst. Het VLAIO zal deze projecten mee opvolgen vanuit een lerend netwerk dat vanuit SYNTRA Vlaanderen wordt opgezet. Hierbij zullen good practices worden gedeeld. Het is duidelijk dat heel wat projecten zijn gestart.

SYNTRA Vlaanderen heeft voorzien in subsidies voor de innovatieve processen en methodieken in de ondernemerschapstrajecten. Voor het cursusjaar 2016-2017 gaat het om 400.000 euro. Voor het cursusjaar 2017-2018 gaat het om 1.950.000 euro. Voor het cursusjaar 2018-2019 is voorzien in 3.600.000 euro. Deze subsidies

volgen uit de aanpak van het sturend beleid die in het cursusjaar 2016-2017 van start is gegaan.

Daarnaast financiert SYNTRA Vlaanderen de toegewezen trajecten waarin innovatieve processen en methodieken worden aangebracht om tegemoet te komen aan de evoluerende marktcontext van de ondernemers. De bedragen zijn 719.469 euro in de begroting van 2015, 1.221.375 euro in de begroting van 2016 en 1.555.574 euro in de begroting van 2017. Voor 2018 heeft het agentschap voor de toegewezen trajecten 1,7 miljoen euro in de begroting ingeschreven. Het is duidelijk dat heel wat middelen aan die innovatieve processen worden besteed. Dat gebeurt zowel in SYNTRA Vlaanderen als in de projecten die door anderen worden uitgevoerd.

Het agentschap stimuleert innovatie in langlopende trajecten, tenders en uitbestedingen. Dat is daarnet al naar voren gekomen. Voor de langlopende trajecten gebeurt dit door middel van het sturend beleid. Dat zijn de bouwstenen innovatie. Een traject is innovatief als het voldoet aan een aantal criteria, namelijk doelgerichtheid, marktgerichtheid en beleidsgerichtheid. De beleidsgerichtheid is verder gesegmenteerd in crosssectorale aanpak, nieuwe marktsectoren en digitalisering. De innovatie moet steeds worden onderschreven door minstens drie relevante partners. Dat kunnen kenniscentra, sectororganisaties, onderzoeksinstituten of bedrijven zijn.

Sinds 2016 zijn 23 trajecten als innovatief erkend. Sinds september 2016 zijn 776 innovatieve trajecten gestart. Aangezien deze trajecten langlopend zijn, zijn er nog maar weinig beschikbare cijfers over de uiteindelijke uitstroom.

Binnen het sturend beleid en de bouwsteen flexibiliteit zijn sinds 2016 31 trajecten als flexibel erkend. Een traject is flexibel indien het aan drie van vijf criteria voldoet. Die criteria zijn het gedifferentieerd tempo, de vrijstellingen, de niet-klassikale lesmethodes, het werkplekleren en de individuele coaching. Indien aan drie criteria wordt voldaan, noemen we het traject flexibel. Sinds september 2016 zijn 1234 cursisten in flexibele trajecten gestart. Aangezien ook deze trajecten langlopend zijn, beschikken we nog maar over weinig cijfers over de uiteindelijke uitstroom.

Een combinatie van flexibiliteit en crosssectorale benadering is in zeven trajecten te vinden.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp.a): Minister, u hebt veel antwoorden gegeven en veel bedragen opgesomd. Ik zal dat eens grondig moeten bekijken. Ik had echter concrete antwoorden verwacht over de projecten en initiatieven die hieruit zijn voortgevloeid en over de samenwerking die hieruit voortkomt. U hebt bedragen opgesomd. Die bedragen gaan naar innovatieve processen, maar ik weet welke projecten hiermee concreet worden gestart. Dat kan deel uitmaken van dat laatste antwoord, waarbij u 23 nieuwe innovatieve processen hebt vermeld. U hebt niet opgesomd om welke projecten het gaat. U hebt bedragen opgesomd, maar ik heb niet vernomen wat hiermee gebeurt. Ik kan me vergissen, maar ik zal eerst het antwoord eens bekijken. Als antwoord op mijn derde vraag hebt u gewoon de investeringen opgesomd. *(Opmerkingen van minister Philippe Muyters)*

Ik zal het nog eens bekijken.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Turan, volgens mij heb ik dat allemaal gezegd. SYNTRA Vlaanderen lanceert momenteel een aantal projecten die dit vormgeven. Die projecten worden gestart naar aanleiding van de afschaffing van de Vestigingswet. Ik heb het eerste en het tweede project vermeld. Ik heb al die projecten opgesomd. *(Opmerkingen van mevrouw Güler Turan)*

Het enige wat ik niet heb gedaan, is een lijst geven van de trajecten die als innovatief zijn erkend. Indien u dat wenst, kan ik ze allemaal opsommen. Ik heb dat hier bij me. Ik kan dit aan het commissiesecretariaat overmaken. Het gaat in het ene geval om 31 trajecten en in het andere geval om 23 trajecten. Dat is een opsomming van 54 trajecten. Dat lijkt me wat te veel van het goede.

Güler Turan (sp·a): Minister, dat begrijp ik. Ik heb mijn tweede en derde vraag door elkaar gehaald. Wat mijn tweede vraag betreft, hebt u verwezen naar de transnationale samenwerking en het ESF-project over de alternatieve dienstverlening en naar de versterking van de ondernemerscompetenties met de verschillende partners. U hebt het over experimenten gehad. Ik neem aan dat dit zich nog echt in de onderzoeksfase bevindt. We moeten nog nagaan wat het resultaat hiervan zal zijn en hoe we dit later zullen implementeren. Hebt u een timing voor ogen voor de finalisering van de experimentele fase?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik heb niet van elk project de timing voor ogen. Ik heb dat niet bij me. Ik zal dat aan het commissiesecretariaat overmaken. Aangezien het om tenders gaat, zal wel vastliggen hoelang de projecten lopen. Ik zal dat, samen met alle trajecten die als innovatief of flexibel worden beschouwd, aan het commissiesecretariaat overmaken.

Güler Turan (sp·a): Minister, ik dank u voor al die toegevoegde informatie. Ik zal alles lezen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Daniëlle Vanwesenbeeck aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de financiering van scale-ups via een superfonds – 896 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Peter Van Rompuy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over een initiatief om durfkapitaal voor groeibedrijven te genereren – 898 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Andries Gryffroy

De voorzitter: Mevrouw Vanwesenbeeck heeft het woord.

Daniëlle Vanwesenbeeck (Open Vld): Voorzitter, ik stel deze vraag om uitleg naar aanleiding van de berichtgeving over de plannen van federaal minister van Financiën Van Overtveldt om een investeringsfonds in de steigers te zetten voor bedrijven die de opstartfase voorbij zijn. We horen veel over start-ups, maar we horen veel minder over scale-ups.

Die scale-ups hebben typisch vrij grote kapitaalbehoeften. Dikwijls gaat het om tientallen miljoenen euro's. Ik geloof dat vorig jaar een negentigtal bedrijven ongeveer 1 miljoen euro hebben opgehaald. Eigenlijk zijn er weinig spelers in de Belgische of Vlaamse kapitaalmarkt die investeringstickets van die grootte aankunnen of aandurven. Een gevolg daarvan is dat groeibedrijven vaak in buitenlandse handen vallen of naar het buitenland verhuizen. Wij Vlamingen zijn sowieso een beetje risicoavers, maar in het buitenland staan investeerders daar anders tegenover. Volgens recente cijfers zou slechts 0,2 procent van de 4200 Europese scale-ups uit België komen.

Minister Van Overtveldt wil die financieringskloof dichten met een nieuw investeringsfonds. Hij wil private middelen mobiliseren en bundelen. Er zijn nog niet veel

concrete details gekend, maar de contouren zouden duidelijk zijn. De middelen zouden moeten komen van institutionele beleggers, zoals verzekeraars, pensioenfondsen en dergelijke. Op die manier zou een fonds van 200 tot 400 miljoen euro mogelijk moeten worden. Het fonds zou niet rechtstreeks investeren in bedrijven, maar in private fondsen die dan op hun beurt in de scale-ups investeren.

Minister, bent u op de hoogte van de plannen van minister Van Overtveldt om een dergelijk fonds uit te werken? Bent u betrokken geweest bij het overleg hierover? De Vlaamse overheid beschikt zelf ook over enkele instrumenten en fondsen die kapitaal kunnen verstrekken. In de berichtgeving is de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) vermeld als een potentiële investeerder. Is de PMV hierbij betrokken geweest? Heeft de PMV een investeringsvraag gekregen?

Wat de rol van de overheid betreft, is het Vlaams regeerakkoord duidelijk. De PMV kan optreden indien er sprake is van een marktfalen. Het is dan ook belangrijk te weten welke noden al dan niet door de markt worden ingevuld. Hoe schat u momenteel de beschikbaarheid van kapitaal voor ondernemingen in Vlaanderen in? Zijn er specifieke knelpunten? Zijn er segmenten waarop het Vlaams overheidsinstrumentarium momenteel nog onvoldoende inspeelt?

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, ik ga niet herhalen wat zonet is gezegd. Mijn vraag ligt in het verlengde van wat collega Vanwesenbeeck heeft gevraagd. Scale-up is wel degelijk een probleem. Het is goed dat het wordt aangepakt en dat daartoe alle middelen worden ingezet.

Er is een heel belangrijk initiatief, Scale-Ups, dat al bezig is of eraan komt. Het is een initiatief op Europese schaal. We mogen van geluk spreken dat het in Vlaanderen komt. We danken dat aan het fintechverleden en aan de nabijheid van de Europese instellingen.

Minister, u zou ons toch een plezier doen met wat duidelijkheid te scheppen over wie nu juist wat doet. Er is de aankondiging van minister Van Overtveldt, er zijn de bestaande initiatieven die vanuit Vlaanderen worden genomen, er is Scale-Ups. Hoe past die puzzel in elkaar? Als u daarover iets zou kunnen zeggen, zou dat zeer interessant zijn.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega's, uiteraard is er overleg geweest tussen mijzelf en mijn collega – we zien elkaar nog al eens bij verschillende gelegenheden – en tussen mijn kabinet en het kabinet van minister Van Overtveldt. Ook is er terugkoppeling geweest van PMV, dat mee betrokken is in de werkgroep 'groeifinanciering' op het federale niveau. Deze werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de overheid, de financiële sector, de verzekeringssector, de pensioenfondsen en de private equity sector. De concrete uitwerking van dit initiatief is in handen van de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij (FPIM).

Ik wil er absoluut op wijzen dat ik op Vlaams niveau al sinds het begin van de legislatuur timmer aan een scale-upbeleid. In deze legislatuur verhoogden we het kapitaal van het ARKImedesfonds, het dakfonds waarmee PMV in investeringsfondsen getrokken door privépartners investeert met 100 miljoen euro. Bij de tweede schijf van 50 miljoen euro heb ik expliciet in de nota aan de Vlaamse Regering de strategische accenten meegegeven dat PMV moest inzetten op grotere fondsen, richtgrootte van 100 miljoen euro plus, die in staat zijn om de vraag naar grotere kapitaalrondes, 15 tot 20 miljoen euro en meer, in te vullen en te trekken vanuit Vlaanderen. We zien dat deze strategie resultaten brengt, denk maar aan Fortino, dat recent zijn kapitaal heeft opgetrokken, met Teamleader

een bekende Vlaamse scale-up in zijn portefeuille heeft, en dat hiertoe een investering uit het ARKimedefonds heeft ontvangen.

We hebben op Vlaams niveau dus een mooi palet uitgebouwd, door de fondsen van PMV die de markt reeds breed ondersteunen, in het starterssegment mee te laten opschuiven voor de ondersteuning van scale-ups.

Ik vang op dit moment dan ook geen signalen op dat er voor de financiering van starters wezenlijke problemen zouden zijn en we hebben reeds belangrijke stappen gezet in de financiering van scale-ups: we zien fondsen op Vlaams niveau die opschuiven richting deze 15 tot 20 miljoen euro tickets. Het federale initiatief gaat nu mee verder op deze zelfde lijn, en beoogt eveneens via een fund-of-fundbenadering te werken, zoals wij op Vlaams niveau reeds doen met PMV. De aanpak is hier om via FPIM de markt te mobiliseren, wat ertoe moet leiden dat er bijkomend geld beschikbaar wordt om de fondsen in het landschap verder te versterken en zo het Vlaamse beleid mee te ondersteunen. Dit kan ik uiteraard enkel toejuichen.

Wat betreft de rol van PMV in het fonds: PMV heeft uiteraard expertise met het beheren van een fund-of-fund, maar zoals u weet, ben ik niet diegene die beslist waar PMV welke middelen aan toewijst. Daarvoor is er uiteraard een raad van bestuur binnen PMV. Ik heb echter wel het strategisch kader vastgelegd en de doelstellingen die PMV dient te bereiken, waarvan het financieren van Vlaamse groeiers, scale-ups, een belangrijke doelstelling is. Het is dus aan de raad van bestuur om te beslissen hoe, en desgevallend ten belope van welk bedrag, een deelname aan het federale fonds deze doelstelling mee kan realiseren.

Kort samengevat: ik vind het een heel goed initiatief omdat het helemaal aansluit op onze manier van werken en het initiatief dat wij nemen en de stappen die wij hebben gezet. Als er een extra stimulans vanuit het federale niveau kan worden gegeven, dan zien wij dat wel zitten. PMV kan een rol spelen, want ze hebben veel expertise, maar het is aan de raad van bestuur om in zo'n fonds mee te stappen en na te gaan voor welk bedrag.

De voorzitter: Mevrouw Vanwesenbeeck heeft het woord.

Daniëlle Vanwesenbeeck (Open Vld): Minister, ik juich ook toe dat privaat kapitaal kan worden gemobiliseerd voor scale-ups. U sprak zelf ook over de complementariteit, wat wel belangrijk is, tussen het superfonds en wat in Vlaanderen reeds bestaat. Ik denk dat daar toch de nodige aandacht aan moet worden besteed.

Wij hadden ook nog een bedenking. Het investeringsfonds kan investeren in privéfondsen en die investeren dan weer in Belgische groeibedrijven. Middelen van PMV kunnen op die manier, als ik het goed heb begrepen, ook worden gebruikt in andere gewesten. Volgens mij is dat niet de bedoeling. Vlaams geld kan dus misschien wel ergens in een Waalse scale-up worden gebruikt.

Versnippering moet ook worden vermeden, dat wordt ook al gezegd in het regeerakkoord. Als PMV mee investeert in een federaal investeringsfonds, kan het volgens mij ook dat PMV in een Vlaams bedrijf investeert met twee petjes op: enerzijds als medefondsinvesteerder en anderzijds autonoom. Mijn bijkomende vraag is: welke rol gaat u hierin spelen of laat u PMV volledig autonoom beslissen?

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Gaat het nu over Scale-Ups of is het iets totaal anders? Het is dat. Oké, alles komt dus in die Scale-Ups.

Ik had eerder gedacht dat het federale niveau ging werken met fiscale incentives en zo. Het is toch via FPIM – oké, goed. Ik steun dit initiatief, dus tot daaraan toe.

toe, maar ik had gedacht dat men ging komen met fiscale stimuli en niet met de instap van kapitaal. Oké, goed, daarmee is het voor mij wat duidelijker hoe het juist in elkaar zit.

Ik dacht dat investeringsfondsen minimaal Europees moesten zijn. Neen? Kan het geografisch worden beperkt? Ik denk dat dat niet kan. Goed.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Misschien kort toch nog even wat verduidelijken.

Absoluut, collega Van Rompuy, het gaat over Scale-Ups. De bedoeling is dat zij de grotere tickets doen. Wij doen 15 tot 20 miljoen euro, en zij zouden naar grotere tickets gaan. Maar het is in dezelfde funds. Het is fund-to-fund, dat is de filosofie.

Collega Vanwesenbeeck, u moet goed begrijpen dat die fondsen waarin PMV participeert, uiteraard zelf bepalen waar zij in investeren. Ja, dat kun je effectief niet beperken, en dat kan dan ook in een Waals bedrijf zijn en zelfs in buitenlandse bedrijven. Doordat er natuurlijk Vlaams kapitaal bij is, zal dat ook Vlaanderen sterk ten goede komen. Het zijn private partners; zij kunnen ook andere tickets gaan nemen bij bedrijven. Ik denk dat dat vanzelfsprekend is.

Waar PMV wel over waakt, is dat het nooit dubbel is: niet via fund en nog eens zelf. Geen versnippering dus.

Peter Van Rompuy (CD&V): Om zeker te zijn dat er geen spraakverwarring is: mijn vraag was of het over hetzelfde fonds gaat, Scale-Ups.eu, of is dit een fonds dat daarnaast komt?

Minister Philippe Muyters: Neen, het is eraan.

Peter Van Rompuy (CD&V): Eraan?

Minister Philippe Muyters: Ja, het is een fonds fund-to-fund, en het is een ander fund dan het fund dat naar funds kan gaan. Bij die fund-to-fund kan het zijn dat het fund van PMV en het fund dat van het federale niveau komt, bij hetzelfde fund komen, maar met andere scale-up tickets gaan meespelen.

Peter Van Rompuy (CD&V): Dus het een kan best wel investeren in het ander, maar het is niet noodzakelijk zo. Is er al over beslist dat men dat zal doen? Of is dat nog helemaal niet duidelijk?

Minister Philippe Muyters: Nu begrijp ik de vraag niet meer.

Peter Van Rompuy (CD&V): Neen? Ik weet dat er een Europees initiatief is, Scale-Ups.eu, en er is het initiatief waarover we het nu hebben, het superfonds. Zijn dat twee totaal gescheiden zaken of is het ene opgericht om het andere te versterken?

Minister Philippe Muyters: Scale-Ups.eu is geen fonds.

Peter Van Rompuy (CD&V): Wat doen die dan?

Minister Philippe Muyters: Het is een privaat initiatief maar geen fonds. Ze participeren niet in scale-ups.

Peter Van Rompuy (CD&V): Ah zo? Ik dacht dat zij ook private... dat het meer was dan een incubator en dat zij ook...

Minister Philippe Muyters: Het is een omkaderingsprogramma. Het blijkt een omkaderingsprogramma te zijn en geen fonds, zoals Startups.be.

Peter Van Rompuy (CD&V): Ik had gehoord dat het ook over honderden miljoenen euro ging.

Minister Philippe Muyters: We hebben het hier over een fund-to-fund. Wij investeren met PMV in fondsen en FPIM zal ook investeren in fondsen. Wij investeren in fondsen die op hun beurt tickets nemen bij bedrijven tot 15 en 20 miljoen euro. De federale zullen in fondsen participeren om tickets te nemen die groter zijn dan de tickets die wij nemen.

Peter Van Rompuy (CD&V): Ik zal gewoon een schriftelijke vraag stellen. Dit is net mijn vraag: hoe zit het juist in elkaar? Het is niet helemaal duidelijk.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Daniëlle Vanwesenbeeck aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de kmo-portefeuille – 918 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Andries Gryffroy

De voorzitter: Mevrouw Vanwesenbeeck heeft het woord.

Daniëlle Vanwesenbeeck (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, de kmo-portefeuille werd recent nog besproken in de commissie naar aanleiding van een vraag van collega Bothuyne.

Met dit instrument wil de Vlaamse overheid ondernemers ondersteunen in de verdere professionalisering van hun activiteiten door in een financiële tegemoetkoming te voorzien voor opleidingen of het inkopen van adviesdiensten. De ondernemers zijn sneller geneigd om hun werknemers opleidingen te laten volgen omdat de overheid financieel tussenkomt in dat aanbod.

Met ingang van 1 april 2016 werd de kmo-portefeuille aanzienlijk vereenvoudigd en werd de steun afhankelijk van de grootte van de onderneming, waarbij het steunpercentage voor kleine ondernemingen 40 procent is, hoger dan voor middelgrote ondernemingen, waar het 30 procent is.

De Vlaamse overheid voorziet in een aanzienlijk budget voor dit instrument. Ik heb de evolutie van de cijfers eens nagegaan en ze zitten in een stijgende lijn. Minister, u herhaalt dit ook regelmatig. In 2016 werd voor 54 miljoen euro aan steun toegekend, waarvan 90 procent naar kleine ondernemingen ging. Dat is toch wel een succes, zeker in vergelijking met 2012, toen het nog maar over 34,5 miljoen euro ging. Het is dus een heel sterke stijging. Ik had begrepen dat u voor 2018 in een budget van 51 miljoen euro voorziet.

De aanleiding voor deze vraag – en ik zal er voorzichtig in zijn, want u weet dat parlementariërs regelmatig benaderd worden met allerlei vragen – is het feit dat ik recent werd gecontacteerd door een dienstverlener die opleidingen aanbiedt en erkend is in het kader van de kmo-portefeuille. De dienstverlener kreeg van enkele cursisten het bericht dat zij eind 2017 nog een aanvraag wensten in te dienen voor een opleiding waarvoor ze zich in 2017 hadden ingeschreven. Tijdens de aanvraag kregen ze echter de melding dat het Vlaams subsidiebudget voor 2017 was uitgeput.

Alle begrip daarvoor: het zou niet de eerste keer zijn dat op het einde van het jaar het budget voor de kmo-portefeuille ontoereikend is. Dat wil ook wel zeggen dat er gretig gebruik van wordt gemaakt. In het jaarverslag 2016 van het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) vinden we terug dat het in 2016 ook het geval was. Op zich is dat niet echt een probleem. De vraag is echter hoe er

wordt op ingespeeld. In 2016 hebt u het budget verhoogd van 50 miljoen euro tot 54 miljoen euro.

Minister, kunt u bevestigen dat er eind 2017 een budgetprobleem was? Ik zal mijn vraag officieel stellen zoals u ze hebt gekregen.

Hoeveel aanvragen voor de kmo-portefeuille werden in 2017 ingediend? Hoeveel steun werd in 2017 effectief toegekend? Ik ga ervan uit dat het budget op is als de vraag van de dienstverlener effectief klopt.

Waren er eind 2017 inderdaad gevallen waarbij aanvragers de melding kregen dat het budget voor 2017 op was? Over hoeveel gevallen ging het? Konden de aanvragers die aan de voorwaarden voldoen, uiteindelijk nog een aanvraag doen of konden zij een beroep doen op het budget van 2018? Ik kreeg daar graag een beetje verduidelijking over.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega, ik begrijp heel goed dat u wat verduidelijking wilt. Het is ook niet eenvoudig en ik zal proberen om het u uit te leggen. Ik begrijp het helemaal en ik zal proberen het over te brengen.

Om het antwoord goed te kaderen, is het belangrijk om de werking van de kmo-portefeuille nog eens uit te leggen. Een bedrijf tekent een overeenkomst met een erkende dienstverlener voor opleiding of advies. Op basis van die overeenkomst kan het bedrijf een aanvraag doen bij de kmo-portefeuille. Het systeem kijkt of er nog voldoende subsidiemiddelen aanwezig zijn. Zodra het bedrijf zijn aanvraag indient, wordt het aandeel subsidie berekend en wordt dat aandeel van de beschikbare middelen gereserveerd. Dus: het bedrijf heeft een contract gesloten met een dienstverlener en vraagt subsidie aan. Als er nog geld is, wordt het gereserveerd voor de subsidie die het bedrijf heeft aangevraagd. Op dat ogenblik heeft het bedrijf een maand de tijd om zijn aandeel te storten op een rekening van Sodexo.

Vervolgens kunnen er zich twee situaties voordoen. Het bedrijf stort zijn aandeel op tijd. Zodra de middelen zijn gestort, storten we vanuit de kmo-portefeuille de subsidies. Met het geld op die rekening kan het bedrijf dan de overeengekomen advies- of opleidingsdiensten betalen. Het bedrijf stort zijn aandeel niet op tijd, bijvoorbeeld omdat het bedrijf beslist om de dienst toch niet aan te kopen of omdat het bedrijf een fout maakt bij de overschrijving of omdat het te laat is. Op dat ogenblik wordt het gereserveerde geld vrijgegeven en kan het voor een nieuwe aanvraag worden gereserveerd.

In 2017 zijn er 142.136 steunaanvragen ingediend. Op 23 januari 2018 zijn hiervan reeds 130.229 steunaanvragen toegekend. Dat wil zeggen dat het bedrijf hiervoor reeds zijn aandeel heeft gestort. Op 23 januari waren er dus ongeveer 12.000 aanvragen waarvoor het aandeel van het bedrijf niet gestort was.

We hebben er 142 gereserveerd voor een bedrijf, en 130 hebben we er al gegeven. Die andere 12.000, dat is omdat het bedrijf nog niet heeft betaald. Ze hebben een maand om dat te doen.

De toegekende steunaanvragen vertegenwoordigen een totale gereserveerde subsidie van 52.664.139 euro. Aan die 130.000 steunaanvragen die al waren betaald, hebben wij in totaal 52.664.000 euro gegeven. Hiervan werd reeds 47.109.955 euro uitbetaald, dat is 90 procent. Dat komt omdat bedrijven tot het einde van het volgend kalenderjaar de tijd hebben om hun facturen in te dienen om de subsidies te krijgen. Voor aanvragen in 2017 kan er dus worden uitbetaald tot eind 2018. Dat kan bijvoorbeeld over een langere opleiding gaan.

De kloof tussen wat is begroot en wat uiteindelijk wordt gebruikt, is 350.000 euro. We hebben 53 miljoen euro begroot, en we hebben 52.664.000 euro uitgegeven. Die kloof heeft te maken met de reservaties die niet worden toegekend omdat bedrijven hun eigen aandeel niet hebben gestort. De ongebruikte reservaties worden doorheen het jaar telkens opnieuw beschikbaar gesteld: we hebben het voor u gereserveerd, maar u hebt niet betaald, dan komt dat de maand erna terug in de pot als u niet op tijd hebt betaald. Dat is de filosofie.

In december kunnen we dat natuurlijk niet doen, want we weten pas eind januari wat er in december niet op tijd is betaald. Daardoor hebben we tussen ons uiteindelijke budget – 53 miljoen euro – en wat we hebben kunnen uitgeven in 2017 – 52.664.000 euro – een kloof van 350.000 euro. Dat zijn degenen die niet hebben gestort, waardoor dat budget niet is gebruikt.

De in december gereserveerde middelen die in de loop van januari niet worden toegekend omdat bedrijven hun aandeel niet storten, kunnen niet opnieuw beschikbaar worden gemaakt voor nieuwe aanvragen. We hebben altijd een ongebruikt gedeelte omdat we niet weten hoeveel er niet zullen betalen, maar wel hebben gereserveerd.

Voor het begrotingsjaar 2017 werd een totaal vastleggingskrediet van 51 miljoen euro gepland. Halfweg november 2017 is uit een extrapolatie gebleken dat er waarschijnlijk te weinig budget zou zijn, en hebben we 2 miljoen euro extra budget gepland om de continuïteit van de kmo-portefeuille tot het einde van het kalenderjaar 2017 te garanderen. Ik heb dan ook beslist om nog de nodige 2 miljoen euro bijkomend te laten vastleggen. De geplande 51 miljoen euro hebben we in november opgetrokken naar 53 miljoen euro.

Op 28 december 2017 om 11.26 uur werd de laatste steunaanvraag ingediend op het geplande budget van 53 miljoen euro voor het kalenderjaar 2017. Van donderdag 28 december rond de middag tot 31 december middernacht konden niet alle aanvragen worden gehonoreerd. Dat maakt het heel moeilijk. Op 28 december 's middags waren de centen op, maar om middernacht kwam er weer een stuk vrij van mensen die niet op tijd hadden betaald, en zo hadden we weer even budget. In de loop van 29 december is dat dan weer op, maar om middernacht hadden we opnieuw centen van niet-betaalden. Het is niet gemakkelijk.

Zo zijn er tussen 28 december en 31 december toch nog 66 aanvragen gehonoreerd. Eigenlijk zijn er dus middelen geweest tot 31 december, maar het kan zijn dat je op 28 december vanaf de middag tot 's nachts geen geld had. Dat is ook logisch, want het is een gesloten budget, dus ik kan er niet zomaar geld bijsteken. Dat zou de minister van Begroting niet leuk vinden.

Op 1 januari 2018 om middernacht hebben we het subsidiebudget van kalenderjaar 2018 vrijgegeven en konden we zo via de kmo-portefeuille opnieuw steunaanvragen honoreren. Ter vergelijking: in 2016 was het budget toereikend. In 2015 traden tekorten op vanaf 15 december. Het is logisch dat als je veel aanvragen niet kunt honoreren, er een opstoot komt in het begin van januari van het jaar daarop. In het begin van dit jaar hebben we geen opstoot gekregen. Ik veronderstel dat er heel weinig zijn die het niet hebben gekregen.

Het is heel ingewikkeld, maar ik hoop dat het toch een beetje duidelijk is. Het is logisch dat we met een gesloten budget werken. Als ik vroeg zie dat er niet genoeg is, dan probeer ik geld bij te steken, maar het is niet te doen om het helemaal op te gebruiken, dat begrijpt u ook. Ik kan ook niet zeggen: ga maar boven uw enveloppe. Strikt genomen zouden alle bedrijven die het hebben aangevraagd, het daarna mogen honoreren.

De voorzitter: Mevrouw Vanwesenbeeck heeft het woord.

Daniëlle Vanwesenbeeck (Open Vld): Minister, het is inderdaad heel ingewikkeld.

Minister Philippe Muyters: Niet voor de bedrijven.

Daniëlle Vanwesenbeeck (Open Vld): Ik begrijp dat het niet zo gemakkelijk is om, als het budget dreigt op te raken, de dienstverleners daarvan op de hoogte te brengen. Dat is niet zo simpel, want soms is er geen, en dan komt er weer bij. Ik begrijp de complexiteit, maar we moeten toch klantgericht denken: hoe verloopt dat in de praktijk, wie zijn onze klanten voor wie we die opleidingen plannen? Uiteindelijk zijn dat de kmo's.

Hoe gaat het nu in de praktijk? De dienstverleners bieden hun opleidingen aan. In augustus of september zetten ze dat in hun agenda en sturen die naar de kmo's. De kmo's gaan daarop in. Ze zien een opleiding van 900 euro waarvoor ze bijvoorbeeld maar 600 euro moeten betalen, en ze schrijven zich daarvoor in. Ze budgetteren dat ook op die manier. In december gaan ze bijvoorbeeld die cursus volgen, en dan gaan ze een beroep doen op de kmo-portefeuille. Als ze dan op het verkeerde moment, bijvoorbeeld op 28 december, aanklikken, zijn ze een beetje misnoegd.

Minister, ik verwacht niet onmiddellijk een uitgewerkt antwoord, maar is dat niet iets dat we kunnen vereenvoudigen, zodat de kmo's of de dienstverleners daarover beter geïnformeerd zijn? Als je aan de kant van de kmo's staat, dan kennen zij dat verhaal niet.

Minister Philippe Muyters: Mag ik proberen daarop te reageren? Het moeilijke is dat ik dat kan oplossen door zwaar te overbudgetteren. Dan krijg je een onderbenutting van miljoenen euro's. Ik heb nu al 300.000 euro onderbenutting. Dus vind ik dat we nogal goed hebben gemikt. Stel u voor dat ik had gezegd dat we bijpompen tot 55 miljoen euro, dan hadden we dat niet gehad. Maar dan kon ik 3 miljoen euro niet inzetten voor andere maatregelen, en dat is de moeilijkheid. Ik probeer zo juist mogelijk te werken. Ik denk dat we dat nu heel goed hebben gedaan. Een goede dienstverlener zegt tegen zijn kmo: we kunnen dat begin volgend jaar opnieuw indienen, en dan is dat ook geregeld. We zien nu echter geen opstoot, dus denk ik dat er heel weinig zijn geweest.

Als ik zwaar zou overbudgetteren, ben ik er zeker van dat we op het einde een onderbenutting hebben, en dat willen we ook niet. We willen de centen die we hebben, goed inzetten voor de economie.

De voorzitter: Mevrouw Vanwesenbeeck heeft het woord.

Daniëlle Vanwesenbeeck (Open Vld): Minister, ik moet dit even laten bezinken. Het blijft heel complex. Er zijn meerdere telefoontjes geweest. Een aantal kmo's hebben gebeld naar VLAIO voor informatie. Ze kregen dan het bericht dat de minister dat zo had beslist. Daar moet u toch even iets rechtzetten omdat er hier en daar wat commotie is. Misschien moet u dat ook even opnemen met VLAIO.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van An Christiaens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het actieplan voor de digitalisering van dienstencheques – 748 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Andries Gryffroy

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Minister, ter gelegenheid van het actieplan voor de digitalisering van de dienstencheques hebben we het al vaak gehad over Sodexo,

over de opdracht van het uitgeven van dienstencheques. Oorspronkelijk waren er een aantal probleempjes, die nu zijn weggewerkt door de intensiteit van het overleg door de administratie en de minister.

Het probleem dat telkens weer terugkomt, is de digitalisering van de dienstencheques. Er was een gunningscriterium en Sodexo streefde ernaar voor 95 procent elektronische dienstencheques uit te geven. De tussentijdse doelen werden telkens opnieuw niet gehaald, met boetes tot gevolg. Vandaag lezen we in de krant dat ze op een percentage van 53,3 zitten. Ik weet niet of dat klopt, dat moet u bevestigen, maar het zal alleszins in die grootteorde zijn. Het contract werd met een jaar verlengd tot en met 2019. Een actieplan werd intussen overgemaakt aan de minister, waarin duidelijk zou worden wat Sodexo zou ondernemen om tot een groter aandeel aan elektronische dienstencheques te komen.

Minister, kunt u dit actieplan toelichten? Ondertussen hebben we er natuurlijk wel wat over gelezen. Er is ook het probleem dat het grote aandeel van de gebruikers van de dienstencheques van een bepaalde leeftijd is en daardoor misschien minder digitaal onderlegd is, wat misschien tot gevolg heeft dat dat percentage niet wordt gehaald. Is daar iets van opgenomen in dat actieplan? Welke rol wordt van Sodexo en van Federgon verwacht?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Deze vraag om uitleg stond samen geagendeerd met een vraag om uitleg van mevrouw Van Eetvelde. Ik zal die vraag om uitleg in mijn antwoord mee behandelen. Op die manier kan mevrouw Van Eetvelde de antwoorden bekijken. Jullie hadden trouwens een aantal gelijklopende vragen, bijvoorbeeld naar de extra acties. Voordat de opdracht met Sodexo met 1 jaar werd verlengd, werd aan Sodexo gevraagd om een nieuw actieplan digitalisering voor de periode 2017-2018 op te stellen.

Het actieplan van Sodexo omvat enkele acties die ze zijn gestart bovenop de acties die we al hadden. Ten eerste, elektronische dienstencheques aantrekkelijker maken door extra functionaliteiten uit te rollen. Voor de ondernemingen komt er een API-systeem (Application Programming Interface). Dit systeem laat de ondernemingen toe om de verwerking van de elektronische dienstencheques rechtstreeks te automatiseren. De uitrol daarvan is gepland in het voorjaar 2018.

Ten tweede, voor de gebruikers is de belangrijkste aanpassing de verbetering van de mobiele app. Binnenkort zal deze app ook met actieve meldingen/notificaties werken zodat de gebruikers steeds op de hoogte worden gebracht als er een prestatie is ingediend.

Ten derde, uitgebreide samenwerking met de dienstencheque-ondernemingen. Daarin zit het verschaffen van de nodige informatie aan de ondernemingen om hun eigen werking te optimaliseren en om gebruikers te overtuigen over te stappen naar het elektronisch systeem. Men gaat dus werken via de dienstencheque-bedrijven om de mensen te overtuigen. Sodexo werkt hier met nieuwsbrieven over elektronische dienstencheques, een afzonderlijke website en webinars.

Er zijn ook nog verschillende acties naar gebruikers. Sodexo zal het traject verbeteren om van een papieren profiel over te stappen naar de elektronische dienstencheques. Er zal een communicatie naar gebruikers zijn over de elektronische dienstencheque. In november werd de communicatiecampagne 'Ik volg de evolutie' opgestart. Deze campagne werd gelanceerd voor gebruikers, maar ook voor erkende ondernemingen en huishoudhulpverleners en focust op de voordelen van de elektronische dienstencheque. Wat vandaag in de kranten staat en op de radio te horen was, is het voorstel om de zaak om te draaien – dat iedereen elektronisch werkt, behalve als men een uitzondering vraagt –, maar dat is niet gepland. Voor

mij kan dat ook niet. In de offerte was oorspronkelijk duidelijk gepland dat de keuze voor de gebruiker moest kunnen blijven bestaan. Ze hebben dan gezegd dat ze 95 procent elektronische dienstencheques zouden halen. Dat omdraaien is niet conform de oorspronkelijke offerte.

Daarnaast zit mijn administratie maandelijks samen met Sodexo om de evaluatie van het aandeel elektronische dienstencheques te monitoren en de voorgestelde acties te evalueren. De cijfers in de pers komen van mijn kabinet en zijn juist.

Het is inderdaad ook belangrijk aandacht te hebben voor digibeten en ouderen in het kader van de elektronische dienstencheques. Sodexo neemt hiervoor alvast extra acties, zoals het ter beschikking stellen van een aftekenlijst. Dit geeft elektronische gebruikers een bijkomend papieren bewijsstuk van de geleverde prestaties. Dat zou ook een mogelijkheid zijn, een combinatie van papier en elektronisch, wat de verwerking veel vergemakkelijkt. Om de twijfelende gebruikers te overtuigen van de voordelen wordt er steeds een infofiche meegestuurd met elke bestelling van papieren cheques.

De verantwoordelijkheid voor het behalen van de 95 procent elektronische dienstencheques ligt alleen bij Sodexo. Dat wil ik blijven benadrukken. Wij hebben niet gevraagd naar die 95 procent, zij hebben dat aangeboden en gezegd dat ze 95 procent zouden halen. Ik geloof dat de concurrent niet tot dat niveau was gekomen, maar veel lager. Zij zijn bij de aanbesteding dit engagement aangegaan. Dit engagement loopt ook door in het extra contractjaar. Dat was ook zo gepland in de oorspronkelijke aanbesteding.

Hetzelfde boetesysteem blijft gelden. Ook dat was gepland in de oorspronkelijke aanbesteding en voor de verlenging en zal dan ook worden toegepast. Sodexo is verantwoordelijk voor een efficiënte werking voor gebruikers en onderneming en ook voor de promotiecampagnes. Het beleid en de sector ondersteunen hen hierin. Dat is onze rol. Sodexo moet het zien te halen, maar wij willen hun acties mee ondersteunen, niet financieel, maar door mee te werken.

Zo heeft Sodexo meermaals per jaar overleg met de sectorfederaties om onder meer de acties in het kader van de digitalisering te bespreken en feedback vanuit het veld te leveren. Aangezien hun leden het dichtst bij de gebruikers staan, hebben zij dikwijls het meeste impact. Ze moeten ook de werknemers overtuigen van de meerwaarde van elektronische dienstencheques. Ik zie dat dit in de praktijk ook zo is en dat de federaties mee de kar van de digitalisering trekken. Hoe meer digitaliseren, hoe beter, maar het is geen verplichting. Voor de rest is het wat het is.

Wat de klachten over Sodexo betreft, kan ik zeggen dat dit veel beperkter is dan in het verleden. Er waren in 2017 geen klachten bij het departement. Er waren 177 vragen via het 1700-nummer. Dat is vrij beperkt voor zo'n massa dienstencheques. De meeste klachten van gebruikers gaan over de klantendienst en de bereikbaarheid. Sommige gebruikers hebben problemen met de wachttijd bij het klantnummer of zijn ontevreden over een gebrek aan opvolging na het telefoneren. De gebruikers zijn ook niet altijd tevreden als de klantendienst hen doorverwijst naar de overheid. De medewerkers kunnen natuurlijk niet op alle vragen antwoorden, maar soms kan het doorsturen op een klantvriendelijker manier gebeuren. Dat is onze conclusie.

Er was ook een vraag van mevrouw Van Eetvelde over een systeem van opt-out voor elektronische dienstencheques. Zolang de huidige opdracht aan Sodexo loopt, kunnen en willen we de accounts van de gebruikers niet automatisch overzetten naar het elektronisch systeem. Vooreerst is het niet conform de huidige reglementering waar aan gebruikers duidelijk de keuze moet worden gelaten en ondernemingen verplicht worden om beide types cheques aan te bieden.

Ten tweede is het aan Sodexo om de doelstellingen waar te maken. We blijven Sodexo ondersteunen in de acties die het bedrijf neemt. We zullen de spelregels echter niet veranderen tijdens de looptijd van dit contract. Dat zou niet verstandig zijn.

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Er is de afgelopen twee jaar al veel bijgestuurd. Er zijn veel bijkomende initiatieven genomen. In het actieplan worden weer heel wat nieuwe maatregelen voorgesteld die door uw administratie en uw kabinet worden ondersteund. We kunnen niet beweren dat niet langs alle kanten pogingen worden ondernomen. We stagneren echter rond 50 procent.

Ik heb vandaag in de krant gelezen dat het doel van 95 procent op de maaltijdcheques is gebaseerd. Daarvoor is de omschakeling naar elektronische cheques echter wel verplicht. Om die reden hebben ze het voorstel gelanceerd.

Ik wilde u eigenlijk vragen hoe u hierover denkt, maar u bent al heel duidelijk geweest: dat kan niet, het is niet in het bestek opgenomen. Dat lijkt me duidelijk. We kunnen de spelregels niet en cours de route veranderen.

Het contract is met een jaar verlengd. Loopt het contract dan af? Hoe zit dat bestek net in elkaar? Is het een optie het contract nog eens te verlengen of loopt het contract sowieso af en volgt hierop een nieuwe procedure? Ik ben zeker dat we Sodexo moeten blijven ondersteunen. We moeten dat bedrijf met alle mogelijke middelen helpen. Hoe ziet de toekomst van dit contract eruit?

De voorzitter: Mevrouw Vanwesenbeeck heeft het woord.

Daniëlle Vanwesenbeeck (Open Vld): Minister, ik denk dat de doelstelling van 95 procent zeer naïef was, zeker als ze op het gebruik van de maaltijdcheques was gebaseerd. Dat is een totaal andere doelgroep. Dat zijn actieve mensen. Ik bedoel niet dat de gebruikers van dienstencheques geen actieve mensen zijn, maar ik wil toch even een paar cijfers aanhalen die u zeker zult kennen. Een op drie gebruikers zijn 60-plussers en ongeveer 15 procent zijn 80-plussers. Dat verklaart natuurlijk al heel veel. Ik weet niet waar die 95 procent vandaan komt. Misschien was het een vorm van introductie om alsnog de tender binnen te halen. Ik zal echter niet herhalen wat hier al is gezegd.

Vorig jaar is aangekondigd dat een externe partner bij de erkende ondernemingen een customer insights analyse zou uitvoeren. Daarin zou onder meer worden gepeild waarom het zo moeilijk blijkt tot een digitalisering over te gaan. Ik denk dat ik die vraag aan de hand van de cijfers daarnet al gedeeltelijk heb beantwoord. Kunt u iets meer vertellen over de resultaten?

U hebt daarnet verklaard dat de DCO's hun werknemers eigenlijk moeten aanporren om de gebruikers ertoe aan te zetten tot de digitalisering over te gaan. Die poetshulpen spelen een belangrijke rol: ze moeten hun opdrachtgevers eigenlijk van die digitalisering overtuigen. Dit moet veeleer door Sodexo of door de DCO's worden uitgewerkt. Misschien is het een idee te voorzien in stimuli voor de poetshulpen zelf. Misschien kunnen we voor de poetshulpen een soort target vooropstellen om hun opdrachtgevers ervan te overtuigen tot een digitalisering over te gaan. Staat u hiervoor open?

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Voorzitter, ik was eerst niet van plan het woord te voeren. Ik volg dit dossier wel op, maar ik vind dat daarnet een heel rare redenering is gemaakt. Vanwege het falen van Sodexo om een contractueel vastgelegd

doel te halen, zouden nu plots helemaal onderaan de ladder de poetsvrouwen worden geresponsabiliseerd of individuele targets krijgen voor een zaak waar ze eigenlijk geen sturing aan kunnen geven. Dat is de wereld op zijn kop.

Ik ga ervan uit dat een bedrijf als Sodexo in staat is zijn klanten een aantal stimulansen te bieden en op dit vlak stappen kan zetten. Sodexo heeft er zich toe verbonden een aantal zaken uit te voeren. Het is evident dat Sodexo dit probeert na te streven.

Mevrouw Vanwesenbeeck, tenzij ik u verkeerd heb begrepen, vind ik het maar een rare redenering nu een responsabilisering in te bouwen van individuele werknemers voor een doel waartoe zij zich niet hebben verbonden en waar ze vanuit het macroperspectief ook geen mogelijkheden voor hebben.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Van Malderen, ik kan hier gemakkelijk op reageren. Ik begrijp wat u bedoelt, maar zo had ik de woorden van mevrouw Vanwesenbeeck niet begrepen. De poetshulpen kunnen ook behoren tot de mensen die de gebruikers een stimulans kunnen geven om naar elektronische cheques over te stappen. Als Sodexo een premie zou uitkeren aan een poetshulp die zijn klant overtuigt digitale cheques te kopen, is dat prima. Dat is mogelijk. We zullen het echter zeker nooit verplichten. Dat kan ook niet. Het kan een positief target zijn. We kunnen dat nooit verplichten. Dat zou ook buiten de scope vallen van wat is afgesproken. Indien dat op een positieve wijze wordt benaderd, wil ik er zelfs niet in tussenbeide komen. Het is aan Sodexo om voorstellen te doen en actie te ondernemen. Het is aan hen om het doel te bereiken. Dat is de filosofie. Zo heb ik het begrepen. Het was meer een suggestie dan iets anders.

Mevrouw Vanwesenbeeck, de bevraging waarover u het had, is door Sodexo uitgevoerd. Ik heb die resultaten niet. Het is aan hen om te beslissen wat ze hiermee willen doen. Voor zover ik weet, is die bevraging niet door ons uitgevoerd. Het is de verantwoordelijkheid van Sodexo. We helpen Sodexo betere acties te ondernemen. Wat de percentages betreft, zullen de door u aangehaalde cijfers zeker een groot gedeelte van de verklaring vormen.

Mevrouw Christiaens, de percentages stijgen nog steeds. Er is een verbetering van 44 procent in januari 2017 tot 50 procent in juni of juli 2017 en vervolgens tot 53 procent. Volgens de laatste cijfers die ik heb gekregen, ging het in december 2017 al om 58,7 procent. Het is een stijgende tendens. Het blijft niet vlak rond 50 procent. Voor zover ik kan zien, blijft het stijgen.

Wat de verlenging betreft, is oorspronkelijk voorzien in de mogelijkheid tweemaal te verlengen. De eerste verlenging is al gebeurd. Het is nog veel te vroeg om over een tweede verlenging te spreken. Het is nog maar februari 2018.

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Ik denk dat we dit moeten blijven opvolgen. We moeten alle mogelijke initiatieven die worden genomen en alle gedane suggesties ondersteunen, zonder evenwel over te gaan tot verplichtingen voor anderen dan diegenen die zich hiertoe hebben verbonden, zijnde Sodexo.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de kansen op werk na beroepsopleidingen – 942 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Andries Gryffroy

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, deze vraag om uitleg sluit naadloos aan bij de actuele vraag over de knelpuntberoepen en -vacatures die we gisteren tijdens de plenaire vergadering hebben behandeld. Deze vraag om uitleg is iets meer gefocust. De aanleiding is een onderzoek van het Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving (HIVA) over beroepsopleidingen.

Beroepsopleidingen zijn uiteraard van groot belang voor de creatie van kansen op de arbeidsmarkt. Vooral voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, zoals langdurig werklozen en dergelijke, kan een dergelijke opleiding wonderen doen. Een diploma is uiteraard ook belangrijk, maar biedt geen volledige garantie op werk. Er spelen ook andere factoren mee. Zo hebben we al jarenlang een handicap met betrekking tot de werkzaamheidsgraad van allochtonen op onze arbeidsmarkt.

Het HIVA heeft onder meer deze beide aspecten in een studie samengebracht. Hieruit blijkt dat nieuwkomers na een beroepsopleiding meer kansen op werk hebben dan de tweedegeneratiemigranten. Meer nog, ze hebben zelfs meer kansen op werk dan de werkzoekende Belgen.

In de studie wordt verder aangegeven dat vaak de hogere profielen tot opleidingen worden toegelaten. Uit een eerdere studie uit maart 2017 van het Steunpunt Inburgering en Integratie is alleszins gebleken dat de hogere profielen geen grote voorsprong op de middengeschoolden hebben. Hier spelen allicht de gebrekkige inzet van het beleid inzake het erkennen van verworven competenties en de erkenning van buitenlandse diploma's door het National Academic Recognition Information Centre (NARIC) een rol. Beide zouden deze groep toch meer kansen moeten kunnen bieden.

Ik citeer de studie: "Gezien de vereisten van de overheersende economie in het Vlaamse landsgedeelte, zou de hypothese geopperd kunnen worden dat de weg naar de arbeidsmarkt meer open ligt voor hooggeschoolden dan voor anderen. Uit een analyse van het aantal personen die werk vinden, blijkt dat het vooral midden-geschoolden zijn die een job vinden. De aantallen hooggeschoolden zijn beduidend lager, wat logisch is omdat er zich onder de onderzoekspopulatie minder hooggeschoolden bevinden. In relatieve aantallen, het procentuele aandeel, blijken de middengeschoolden vaker een job te vinden dan de hooggeschoolden. De laaggeschoolden blijven iets achter vergeleken met de beide andere groepen, maar ook de laaggeschoolden vinden systematisch meer werk naarmate de tijd voortschrijdt."

Niet elke nieuwkomer komt automatisch bij VDAB terecht. Zelf kennen ze de organisatie uiteraard niet. Dat betekent dat de organisatie allicht onvoldoende kenbaar wordt gemaakt. De recente studie toont aan dat meer monitoring op zijn plaats is. Dat is ook al uit een eerdere studie gebleken. Ik citeer: "De monitoring van het inburgerings- en integratiebeleid beperkt zich tot het primaire traject, de VDAB heeft geen zicht op verblijfsduur en monitort nieuwkomers bijgevolg niet als een aparte groep, en bovendien gaan niet alle nieuwkomers naar de VDAB."

We hebben dit ook vastgesteld. De bijkomende middelen die waren vrijgemaakt, waren berekend op een grotere instroom dan er uiteindelijk is geweest. "Hoewel professionele zelfredzaamheid – en bredere integratie op de arbeidsmarkt – dus een belangrijke beleidsdoelstelling is, ontbreekt het zicht op de arbeidsmarktpositie

van nieuwkomers, op hoe hun loopbanen evolueren en is er geen zicht op de kenmerken van de tewerkstelling.”

De laatste conclusie die ik hier wil vermelden, heeft betrekking op de volgorde van en de wisselwerking tussen stage en opleiding. Het is een belangrijk onderdeel van het beleid meer in te zetten op werkervaring en op stages, maar blijkbaar kunnen hier nog een aantal kanttekeningen bij worden gemaakt. Voor de besproken doelgroep van de nieuwkomers en allochtonen is een stage vaak minder effectief indien ze niet door een opleiding wordt voorafgegaan. Hier geldt uiteraard het principe van maatwerk, maar de kennis van de Nederlandse taal is duidelijk nog altijd essentieel. Dit is misschien een beetje in tegenspraak met de idee van integratie door werk, waarbij de taalverwerving niet als een prioriteit wordt beschouwd.

Minister, hebt u kennis genomen van de studie van het HIVA? Hoe staat u tegenover de aanbevelingen van het HIVA?

Op welke wijze worden nieuwkomers aangespoord om zich bij VDAB in te schrijven? Zolang ze geen erkend statuut hebben, kunnen ze niet worden geforceerd om zich in te schrijven. Hoe worden de erkende vluchtelingen en de subsidiair beschermde aangespoord om zich bij VDAB in te schrijven? Hebben we de voorbije maanden en jaren op dat vlak al lessen geleerd?

Heeft VDAB een diverse aanpak voor allochtone werkzoekenden en voor nieuwkomers? Klopt het dat VDAB geen zicht heeft op wie als nieuwkomer bij VDAB is ingeschreven? Uit het antwoord op een schriftelijke vraag blijkt dat binnen VDAB niet wordt gemonitord welke werkzoekende onder welk uitkeringsstatuut valt. VDAB heeft er dus geen zicht op wie als leefloner is ingeschreven. Allicht wordt een groot gedeelte van de nieuwkomers net door het OCMW doorgestuurd. VDAB weet niet of en hoe het met een bepaald OCMW moet samenwerken. Zou het zinvol zijn indien VDAB dit meer zou monitoren, meer zicht zou krijgen op dat onderdeel van de werkzoekendenpopulatie en op die manier ook de terugkoppeling naar de OCMW's vorm zou geven?

Een ander element is de werkervaring. De individuele beroepsopleidingen (IBO's) vormen een kernelement van uw beleid. Dit is een succesverhaal en het is positief dat hierop verder wordt ingezet. Hoe wordt echter bepaald of iemand eerst een beroepsopleiding moet volgen of meteen klaar is voor een stage of werkervaring?

Hoe zit het met onze opleidingen? Zijn er nog opleidingen waarvoor wachtlijsten bestaan en zijn er nog knelpuntopleidingen die niet of moeilijk ingevuld geraken? Hoe wilt u er, onder meer met de ondersteuning van het versnellingsplan en mobiele opleidingen, voor zorgen dat iedereen inzake scholing en opleiding alle kansen krijgt? Dit geldt zeker voor de mensen die nog ongekwalificeerd en langdurig werkzoekend zijn.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: De in deze studie bestudeerde doelgroep bestaat uit autochtone en nieuw ingestroomde 'personen van buitenlandse herkomst', bij VDAB ingeschreven als werkzoekende, ingestroomd tussen 2008 en 2012. Ik wil toch een opmerking vooraf maken. Er zijn heel wat wijzigingen met betrekking tot het tewerkstellingsbeleid sinds deze studie – de omslag van een passief naar een actief tewerkstellingsbeleid – en er zijn heel wat maatregelen genomen. Aan een aantal conclusies van de studie zijn we intussen met nieuwe maatregelen en met wijzigingen in het beleid al tegemoetgekomen.

Ik ga niet op alles in detail in, maar ik ga op elk van de zes aanbevelingen even in. De eerste aanbeveling gaat over meten als basis voor beleidsleren en bijsturen. Informatie met betrekking tot het statuut van asielzoeker of nieuwkomer zal

in de toekomst kunnen worden toegevoegd aan het dossier van de werkzoekende. De eerste stap – het verkrijgen van een machtiging bij de Kruispuntbank – is gezet. De technische realisatie kan nu volgen. Ik kom daar straks bij uw vijfde vraag nog op terug.

Een tweede aanbeveling ging over het inzetten op beroepsopleidingen voor nieuwkomers. Technische competenties kun je verwerven via een beroepsopleiding. Specifiek in het kader van de knelpuntberoepen hebben we in het versnelingsplan de mogelijkheid van het derdebetalerssysteem opgenomen, en in mobiele opleidingen. Collega Bothuyne, ik denk dat we echt antwoord aan het geven zijn op die zaken. Het kan ook via een individuele beroepsopleiding (IBO) voor wie nog een aantal technische competenties moet bijschaven of verwerven. Met het pact tegen de krapte op de arbeidsmarkt zetten we hier extra op in.

Een derde aanbeveling gaat over de stages voor nieuwkomers met lager potentieel. Werkzoekenden met een nog grotere afstand van de arbeidsmarkt kunnen terecht in andere vormen van werkplekieren: de beroepsverkenkende stage, de opleidingsstage, de werkervaringsstage. Als je vergelijkt tussen 2012 en nu, dan is een van de belangrijkste elementen dat we veel meer de opleiding en ervaring op de werkvloer promoten.

Een vierde en vijfde aanbeveling ging over de specifieke aanpak voor de tweede generatie en de aanpak van personen van buitenlandse herkomst als prioritaire doelgroep. Ik denk dat u intussen heel goed weet dat wij proberen om alle werkzoekenden meer en meer een aanbod op maat van hun competenties en afstand tot de arbeidsmarkt te geven. Alle bestaande VDAB-instrumenten zijn beschikbaar voor de werkzoekenden, ook voor de anderstalige werkzoekenden met een migratieachtergrond. De begeleiding voor de anderstalige werkzoekenden met een migratieachtergrond is op maat en is afgestemd op een anderstalig laagtaalvaardig Nederlands. Dat was uw vierde vraag, maar die is hiermee dus ook beantwoord.

Een zesde aanbeveling gaat over de loonkostsubsidies en gesubsidieerde tewerkstelling. We hebben in Vlaanderen de stap gezet van een passief tewerkstellingsbeleid naar een actief beleid. IBO is slechts een van de vormen van werkplekieren – ik heb er daarnet al andere genoemd – en vraagt ook een duidelijk engagement van de werkgever. Laat ons niet vergeten dat het bij IBO nog altijd de bedoeling is dat de werkgever, bij een sollicitatie, ook de wil heeft om aan te werven na een IBO. Dat is belangrijk om altijd voor ogen te blijven houden. Als je geen bedrijf vindt dat iemand wil opnemen voor IBO, dan kan die persoon ook niet starten in IBO en dan zal hij zich in andere programma's moeten trachten bij te schaven om toch die stap naar een job te kunnen zetten.

Werkzoekenden met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt hebben nood aan andere vormen van werkplekieren. Als je in een bedrijf niet aan de slag kunt met een IBO, is er nog werkplekieren, elk met eigen doelstelling en eventuele incentives voor zowel werkzoekende als werkgever. Zo heb ik de zes aanbevelingen overlopen. Ik denk dat u, samen met mij, kunt vaststellen dat wij op de meeste of op allemaal een degelijk antwoord hebben. Het is goed dat we sinds 2012 niet stil hebben gestaan – we staan nooit stil met VDAB, maar ook hier niet.

Nieuwkomers in Vlaanderen worden langs verschillende kanalen benaderd. Nieuwkomers, derdelanders, krijgen een oproepbrief van de gemeente om zich aan te melden bij het Agentschap Integratie en Inburgering. Als blijkt daar dat ze een professioneel perspectief hebben, worden ze doorverwezen naar VDAB voor inschrijving en verdere begeleiding. Dat is een eerste manier van benadering.

Ik heb met collega Theo Francken met VDAB en Fedasil een samenwerkingsovereenkomst afgesloten om asielzoekers bekend te maken met VDAB en doorverwijzing te garanderen. Daarnaast zijn er in alle provincies infosessies geweest voor

de eigen medewerkers in samenwerking met OCMW 's en lokale integratiediensten. In het kader van 'Integratie door werk' wordt nauw samengewerkt met regionale partners om ook daar de bekendmaking te realiseren.

Informatie met betrekking tot het statuut van asielzoeker zal in de toekomst kunnen worden toegevoegd aan het dossier van de werkzoekende. De eerste stap in het realiseren van de daarvoor noodzakelijke gegevensstroom is reeds gezet, VDAB beschikt over de noodzakelijke machtiging en kan nu de technische realisatie vormgeven. De mogelijkheid om elektronische gegevensstromen op te zetten met de OCMW's, wordt geëxploreerd. Collega Bothuyne, ik ga ervan uit dat we in de toekomst meer zicht en meer mogelijkheden hebben dan vandaag het geval is.

De inschatting of een werkzoekende al dan niet een traject moet starten met een beroepsopleiding, gebeurt aan de hand van gesprekken, eventueel aangevuld met een testing zoals bijvoorbeeld een versnelde technische screening voor anderstaligen. Daarbij worden vorige werkervaringen, studies, opleidingen besproken. Op basis van deze informatie worden de stappen in het traject naar werk in kaart gebracht. Als uit de inschatting blijkt dat de werkzoekende slechts een beperkt aantal technische competenties moet verwerven en dit op korte termijn kan realiseren, dan is een IBO aangewezen, zeker als je een werkgever vindt die die stap wil zetten. De bemiddelaar probeert dus, in overleg met de werkzoekende, het juiste instrument in te schatten.

Er zijn nog opleidingen waar wachtlijsten voor bestaan, bijvoorbeeld heftruckchauffeur en zorgopleidingen. Bij heftruckchauffeur gaan we het probleem oplossen met extra uitbesteding. Dat is de filosofie van het derdebetalerssysteem. Voor de zorgopleidingen zijn de wachtlijsten vaak te wijten aan het startmoment van onderwijs. Daar kunnen we moeilijk aan verhelpen. Voor een aantal technische beroepsopleidingen is het anderzijds vaak niet eenvoudig om voldoende kandidaten te vinden. De laatste maanden daalt het aantal werkzoekenden met ambities om in de bouw aan de slag te gaan sterk, waardoor de uitdaging om de opleidingscentra volledig gevuld te krijgen ook daar toeneemt. Het versnellingsplan, met onder meer de mobiele opleidingen en het wegnemen van drempels voor opleidingen, moet leiden tot een versnelde activering van de beschikbare arbeidsreserve. Gisteren zijn we daar ook uitvoerig op ingegaan in de plenaire vergadering. We verwachten daarnaast extra instroom uit de screening van de langdurig werkzoekenden om alle plaatsen in te vullen.

Collega Bothuyne, ik denk dat ik hiermee al uw vragen heb beantwoord. Ik denk dat u ook ziet dat we heel actief antwoorden in de praktijk op wat de HIVA-studie naar voren bracht.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is inderdaad goed dat er al stappen zijn gezet sinds 2008-2012, gelukkig maar. Er zijn ook veel goede stappen gezet met een aanbod op maat als leidmotief.

Het inschalen en inschatten van de capaciteit en mogelijkheden van de werkzoekende is natuurlijk essentieel. U hebt gelijk, er is altijd de filter van de werkgever, wat betreft de toeleiding naar IBO. Anderzijds moeten we ervoor zorgen dat die inschaling zo juist mogelijk is zodat werkzoekenden niet nodeloos moeten wachten of tijd verliezen op een aanbod dat wellicht niet komt vanwege een gebrekkige inschaling.

Voor de instroom van nieuwkomers bij VDAB zijn inderdaad verschillende kanalen opgezet en verschillende informatiestromen opgezet. Alleen blijkt nog altijd dat de instroom naar VDAB lager is dan oorspronkelijk ingeschat. De kanalen die we hebben gebruikt, waren allicht toch onvoldoende om iedereen te bereiken. Worden er nieuwe initiatieven genomen om nieuwkomers die ergens wel zijn maar

niet in een traject zijn gekomen en ook niet aan het werk zijn, alsnog te bereiken? Het zijn mensen die, hoe langer ze hier zijn, eventueel een vogel voor de kat zijn. Hoe vroeger we nieuwkomers kunnen inschakelen in een traject, hoe hoger de motivatie en hoe hoger de slaagkansen. Waar is de rest en wat doen we om die andere mensen ook effectief te bereiken?

Iets waar ik bijzonder blij om ben, is de vooruitgang in de dossiersamenstelling van de werkzoekende bij VDAB zodat we eindelijk weten met welk statuut welke werkzoekende wordt begeleid. Dat is belangrijk. Er is een groeiende groep OCMW-cliënten en leefloners. Er is een groeiend bewustzijn bij OCMW's om, daar waar het mogelijk is, mensen richting de arbeidsmarkt toe te leiden. VDAB en OCMW zijn op dat vlak essentiële partners. Dan is een goede gegevensuitwisseling en ook terugkoppeling belangrijk. Als een OCMW-cliënt in VDAB wordt ingeschreven, moet ook het OCMW op een of andere manier op de hoogte kunnen worden gebracht van de evoluties in het traject dat wordt uitgetekend voor betrokkene. Als u zegt 'geëxploreerd', dan kunnen we nog niet zeggen dat het al volledig operationeel is, maar wel dat we in een soort testfase zitten. Mocht u nog meer informatie kunnen geven over die testfase en wanneer we dan volledig operationeel zouden kunnen zijn, dat zou me zeker ook interesseren.

Dan kom ik bij de knelpuntenopleidingen. Het is inderdaad belangrijk om bijvoorbeeld voor heftruckchauffeur, wat op zich kortdurende opleidingen zijn en waar een grote vraag naar is op de arbeidsmarkt, extra uitbesteding te doen om de capaciteit te vergroten. Dat is zeer positief. Misschien moet er voor zorgopleidingen en andere worden nagegaan of er in voortrajecten misschien stappen kunnen worden gezet en of er op een creatieve manier kan worden omgegaan met de realiteit van het onderwijssysteem zodat werkzoekenden geen maanden thuis zitten, wachtende op een opleiding die zou moeten starten.

In onze regio hoor ik van IBO-consulenten het simpele statement dat er gewoon geen kandidaten meer zijn, geen werkzoekenden meer zijn in de regio om in te stromen in IBO, zeker in bepaalde sectoren zoals in de bouwsector, zoals u aangeeft. Ik ben blij dat u heel ambitieus bent wat betreft de verdubbeling van het aantal IBO's, maar het zal geen evidentie worden.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp-a): Minister, inburgering en integratie van nieuwkomers of van personen met een migratie-achtergrond is van cruciaal belang. U weet dat ik daar heel veel aandacht aan heb besteed de afgelopen jaren. Vandaar ook mijn heel grote bezorgdheid over de malaise binnen het Agentschap Integratie en Inburgering, omdat het agentschap een heel belangrijke schakel is naar de verschillende andere levensdomeinen die van belang zijn voor integratie, onder andere werk. U gaf ook aan dat de wisselwerking tussen de onthaalinitiatieven en VDAB zeer belangrijk is om nieuwkomers op weg te helpen naar de arbeidsmarkt. Ik vind het goed dat er een goede afspraak is met een federale instelling, Fedasil, maar ik hoop dat u toch ook met veel aandacht de problematiek opvolgt binnen het agentschap. We kunnen het ons echt niet permitteren dat er daar een kink in de kabel komt.

Ik heb een informatieve vraag. U geeft aan dat het hier gaat over cijfers die betrekking hebben op de periode 2008-2012. Intussen is er wel veel gebeurd. Als je de cijfers ziet, zijn er een aantal dingen die ik verontrustend vind – en uzelf ook –, wetende dat een op drie van de werkzoekenden op jaarbasis een buitenlandse herkomst heeft. Dat is een grote groep. Het valt ook op dat die groep, niet-EU'ers, gedurende negen maanden werkloosheid aan geen enkele actie heeft deelgenomen. Ik denk dat we dat niet mogen aanvaarden. Dit kan niet, lijkt mij. Ook blijkt uit het onderzoek – en dat is algemeen geweten – dat zeker voor nieuwkomers een beroepsopleiding zeer belangrijk is om skills, eigen aan onze arbeidsmarkt,

aan te leren. Uit de cijfers van dit rapport blijkt dat slechts 8 procent van de instroom in de onthaaldiensten uiteindelijk in een beroepsopleiding terechtkomt. Dat staat in het onderzoek. Ik hoop dat het bij u toch ook zeker de drang oproept om te zeggen dat het niet voldoende is.

Zo kom ik bij mijn informatieve vraag. Ik lees de cijfers die betrekking hebben op de periode 2008-2012. U geeft aan dat u intussen van alles hebt gedaan. Er is de vraag van collega Bothuyne. Hoe is het eigenlijk vandaag met de resultaten? Mocht u ze hebben, kunt u ze dan bijvoegen aan het verslag? Anders zal ik een schriftelijke vraag moeten stellen. Maar ik denk dat u zichzelf toch ook die vraag moeten stellen: hoe zit het met de deelname aan acties, hoe zit het met de instroom van de groep in beroepsopleidingen, hoe zit het met het afroomeffect? Dat is toch ook een belangrijk aandachtspunt van het onderzoek, namelijk dat we moeten zorgen dat de maatregelen ook terechtkomen bij degenen die ze het hardst nodig hebben.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik kan niet zeggen dat ik de cijfers heb, maar er zijn er nog heel wat verschenen in de krant over instroom enzovoort.

U moet een aantal dingen toch ook begrijpen. Een heleboel van die instromers zijn analfabeet, kennen de taal niet. Soms heb ik de indruk dat ze ook vrij snel op de arbeidsmarkt komen, terwijl onze opleiding voor jonge mensen drie, vier, vijf of twaalf jaar duurt. Dat zijn verwachtingen die niet kloppen. Dat wil ik toch zeggen. Als ik zie dat 56 procent van de instromers in het Antwerpse niet geschoold is, dan mag men ook niet verwachten dat we hen binnen het jaar aan het werk hebben.

U zegt dat 20 tot 30 procent van de mensen die ingeschreven zijn in VDAB, aan geen enkele actie heeft deelgenomen. Als dat zo zou zijn, vind ik dat een onaanvaardbaar cijfer. Ik denk niet dat dat vandaag nog het geval is, maar ik weet niet of we die cijfers zelf hebben, omdat het onderscheid tot nu toe niet bestond. Wij kunnen vandaag – en dat is al vaak naar voren gekomen – bij het begeleiden van iemand niet zien of het een asielzoeker was, of wat het statuut van die persoon was. Ik denk dat u weet dat dat niet kon. Ik heb dat daarnet ook geantwoord. Het is niet omdat je niet uitkeringsgerechtigd bent, dat je niets hoort. Vanaf het moment dat je ingeschreven bent bij VDAB, wordt een traject opgezet. Ik denk niet dat het nu nog kan dat iemand negen maanden niets hoort. We gaan dat nog versterken. Zelfs diegenen waarvan we denken dat ze zelfredzaam zijn, zullen in de toekomst nog sterker worden opgevolgd.

Je kunt denken dat iemand zelfredzaam is, maar achteraf kan blijken dat dat niet zo is. Ook daar proberen we altijd opnieuw te verfijnen. Ik blijf vinden dat het werk dat VDAB doet, zeer goed is. We zouden meer in het buitenland moeten gaan kijken hoe het er daar aan toegaat. Als ik in het buitenland kom, probeer ik dat altijd mee te nemen. Ik moet al eens voor Sport en voor Economie in het buitenland zijn, en waar ik kan, probeer ik te kijken wat er aan arbeidsbemiddelingsdiensten bestaat. Tot nu toe heb ik er nog geen gevonden die doet wat wij allemaal doen. Ik wil niet zeggen dat we continu moeten verbeteren, maar als we de internationale cijfers bekijken, staan we inzake begeleiding van werklozen heel sterk. Laten we dat niet vergeten.

Mevrouw Kherbache, er is ook een goede samenwerking tussen VDAB en het Agentschap Integratie en Inburgering. Dat wil ik u meegeven. Ik heb Fedasil genoemd, maar ook met dit agentschap is er geen probleem qua samenwerking met VDAB, voor zover mij bekend is.

Collega Bothuyne, over het inschatten van de capaciteit ben ik het helemaal met u eens. Dat is essentieel. Een deel blijft altijd subjectief. Dat kan worden geobjectiveerd

door tests. We moeten vertrouwen hebben in de bemiddelaars van VDAB dat ze dat op de beste manier doen.

Wat u zegt over de instroom van nieuwkomers, vind ik moeilijk, omdat we ze nooit kunnen verplichten. Ik ga ervan uit dat ze met alle initiatieven die we hebben genomen, de informatie hebben. Je kunt bijna niet de informatie niet hebben gekregen. Dan is het nog altijd aan hen om de stap te zetten om zich in te schrijven bij VDAB. Als dat niet gebeurt, zitten we vast. We kunnen niet beginnen met een opleiding te verzorgen, met bemiddeling te doen, als ze zich niet inschrijven bij VDAB. Ik zou niet weten welke stappen we nog meer dan nu kunnen zetten.

Ik ga ervan uit dat we met alle genoemde elementen, ook met de samenwerking met het agentschap, alle stappen zetten, dat alle anderen die met die mensen in aanraking komen, weten dat VDAB bestaat en wat die kan doen voor die mensen. Dan is het aan hen om die stap te zetten. Wij kunnen niet meer doen dan dat. Ik ben altijd bereid om te zien of er nog iets is dat we kunnen doen, maar ik zie zelf niet meer wat. We zijn samen met het OCMW aan het bekijken welke gegevens op welke manier nuttig kunnen zijn, wat we wel of niet samen kunnen doen en hoe we dat gaan doen.

De IBO is niet vanzelfsprekend, dat is juist. We moeten werkgevers hebben die iemand willen aanwerven, dus we moeten plaatsen hebben bij de werkgevers. Vandaar de vraag in het pact tegen krapte aan werkgevers om meer plaatsen open te stellen. De filosofie van de IBO is dat ze maximaal binnen de zes maanden – behalve enkele, zoals de curatieve IBO – kunnen worden aangeworven bij dat bedrijf. Een bemiddelaar moet overtuigd zijn dat de werkzoekende dat kan binnen de zes maanden, en de werkgever moet overtuigd zijn dat hij binnen de zes maanden een goede werkracht heeft. Dat zal niet eenvoudig zijn. De krapte op de arbeidsmarkt maakt dat wie werkzoekend is, nu al in het traject van de IBO kan stappen.

Collega Bothuyne, door de langere weg die we volgen, tot twee jaar toe, kunnen we bij de langdurig werkloze werkzoekenden, door de stappen die vooraf worden genomen, meer mensen vinden die op het einde van hun traject met een IBO kunnen beginnen. Een stage kan voorafgaan aan een IBO, en op die manier krijg je meer mensen die geschikt zijn om de stap te zetten vanuit de IBO. En zes maanden daarna: hiep, hiep, hoera, aan het werk.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik dank u voor de bijkomende informatie. We zijn vol ongeduld. Onze arbeidsmarkt leeft op, onze bedrijven hebben het uiteraard moeilijk om te wachten. Anderzijds hebben we nog altijd een grote groep met potentieel, onder andere bij de nieuwkomers, bij OCMW-cliënten en andere niet-actieve mensen op de arbeidsmarkt.

De initiatieven die worden vooropgesteld, zijn goed. Het exploreren van de gegevensuitwisseling tussen OCMW en VDAB, is echt wel essentieel. Elk debat om het wat ruimer te trekken, elk debat over de eindigheid van de werkloosheidsuitkering is zinloos zolang dat aspect niet helemaal is uitgewerkt, zolang we niet zeker zijn dat werkzoekenden die geen uitkering meer krijgen van de sociale zekerheid en op de bijstand terugvallen, niet in een vergeetput terechtkomen. Op dat vlak zijn er nog heel wat stappen te zetten. Die stappen zijn ook bij de VDAB te zetten.

De discussie over het aantal mensen dat als bemiddelaar werkt bij VDAB, is opnieuw aangetrokken door professor Struyven. Ook op dat vlak kunnen we nog stappen vooruit zetten. 'Iedereen bemiddelaar' is het actieplan bij VDAB, maar de resultaten daarvan zijn misschien nog iets te weinig snel zichtbaar op dit moment. Er ligt dus nog veel werk op de plank.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.